



PRZEGLĄD POCZTOWY

Dodatek miesięczny do Przeglądu Teletechnicznego

KOMITET REDAKCYJNY:
J. WALCHER, M. BLACHIER, J. ROMAN, J. FLORKOWSKI.

W sprawach redakcyjnych Przeglądu Poczтового udziela informacji Dr. J. Roman, Pl. Napoleona 8, tel. 555-20 wewn. 105.

TREŚĆ:	str.	SOMMAIRE:	page
1. Zarys rozwoju poczty w Polsce Z. Zygmuntowicz	85	1. Esquisse du développement des Postes en Pologne Z. Zygmuntowicz	85
2. Organizacja administracji pocztowo-telegraficznej zagranicą A. Czaykowski	87	2. L'organisation de l'administration postale et télégraphique à l'étranger A. Czaykowski	87
3. Uwagi o wynikach finansowych szwajcarskiego zarządu poczt, telegrafu i telefonu Dr. J. Pawlak	89	3. Observations sur les résultats financiers de l'administration des postes, télégraphes et téléphones suisses Dr. J. Pawlak	89
4. Fałszerstwa i oszustwa M. Jasiński	91	4. Le trieries et falsifications M. Jasiński	91
5. Gospodarczo-prawne zasady działalności poczty Dr. J. Pawlak	93	5. Les principes économiques et légaux du fonctionnement de la poste Dr. J. Pawlak	93

ZARYS ROZWOJU POCZTY W POLSCE.

Z. ZYGMUNTOWICZ

(Dokończenie do str. 77 Nr. 7 „Przeglądu Poczтового“)

Z powodu niedoręczania poczty ludności miasta — Komitet Obywatelski m. Warszawy utworzył za zgodą okupantów urząd dostarczania adresatom korespondencji zamiejscowej, a później i miejscowej, przekazanej przez władze okupacyjne. Urząd ten wydał osobne znaczki „miejskie”.

Takie same poczty powstały i w miastach na prowincji. Poza znaczkami używały one i stempli pocztowych.

Za doręczenie korespondencji pobierano osobną opłatę. Poczta „miejska” dostarczała po 2 tysiące do 2.500 przesyłek dziennie.

W okupacji austriackiej istniały etapowe urzędy pocztowe w większych i mniejszych miastach. Podlegały one Etapowej Dyrekcji w Lublinie. Urzędy te sprawowały swe funkcje należycie aż do odebrania poczty przez władze polskie w 1918 r.

Z powstaniem Państwa Polskiego poczta polska bardzo szybko weszła na tory normal-

nego państwowego rozwoju i dziś stoi na wysokości swego zadania, równając się instytucjom tym w państwach zachodnich.

Obecnie jest w Polsce osiem okręgów pocztowych t. j.: w Bydgoszczy, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i w Wilnie. Prócz tego jest dyrekcja poczt w Gdańsku. Dnia 1-go stycznia 1926 było czynnych instytucyj pocztowych i telegraficznych w okręgu bydgoskim (urzędów i agencji) — 804, w katowickim — 179, krakowskim — 564, lubelskim — 230, lwowskim — 645, poznańskim — 712, warszawskim — 404, wileńskim — 351, razem urzędów pocztowych było 1684, agencji — 1281, pośrednictw — 927.

Zaś wedle statystyki Ministerstwa Poczt i Telegrafów z 1929 r. w Polsce jest ogółem 3.360 instytucyj pocztowych, w tem urzędów — 1708, agencji — 1652, stacyj telegraficznych (urzędy telegraficzne upoważnione do wy-

miany telegramów telefonem oraz stacje kolejowe, przyjmujące telegramy prywatne) — 3.491, telefonów międzymiastowych — 3.355.

Jedna instytucja pocztowa wypada w Polsce na 8.088 mieszkańców. Najgęstsza sieć pocztowa istnieje w województwie pomorskim. Jedna instytucja pocztowa przypada tam na każde 2.696 mieszkańców. W Poznańskim odnośna liczba wynosi — 3.920, w Wiłęńskim — 5 779, w Krakowskim — 6.306.

Najmniej przedów pocztowych jest w województwie łódzkim: 15.536 mieszkańców na każdy urząd; w Kieleckim 13.489, Stanisławowskim 10.574. W Warszawie jeden urząd pocztowy przypada przeciętnie na 39,030 mieszkańców.

Jedna stacja telefoniczna wypada w Polsce na każde 7.785 obywateli. Jeden urząd telefoniczny międzymiastowy na 8.100. Skrzynek pocztowych jest na terytorjum Polski 16.354, w tem w pociągach kolejowych 1.526.

Listów i kartek pocztowych wysłano w 1929 r. na terenie całego państwa 792.354.000, druków 107.710.000, papierów handlowych — 5.009.000 sztuk, próbek towarowych — 9.788.000, przesyłek listowych wolnych od opłaty 18.962.000, egzemplarzy gazet — 161 milj. 815 tys., listów wartościowych — 4.668.000 sztuk na sumę 3.327.895.000 zł.

Wedle statystyki okazuje się, że obywatel polski wysyła rocznie przeciętnie 28 listów.

Za granicę wysłano z Polski ogółem 72.988.000 przesyłek pocztowych (z zagranicy zaś do Polski — 101.361.000) w tem listów i kartek 60.399.000, druków — 11.100.000, papierów handlowych — 718.000, próbek towarowych 771.000. Najwięcej przesyłek idzie do Niemiec: 19.484.000, następnie do Czechosłowacji 6.871.000 i Austrii — 6.597.000, potem do Stanów Zjednoczonych Ameryki P. 6.439.000, do Francji — 6.256.000, Rosji — 3.990.000, Gdańska — 3.498.000.

W ruchu pocztowym z zagranicy do Polski pierwsze miejsce zajmują również Niemcy: 29.224.000 przesyłek, drugie St. Zjed. Am. P. 11.595.000, dalej Francja — 11.212.000, Austria 7.892.000, Gdańsk — 6.907.000 Rosja — 6.398.000, Czechosłowacja — 5.777.000 i t. d.

Równomiernie rozwija się poczta lotnicza, telegrafia i telefonja, pozatem i radjotelegrafia i telefonja.

Osobna wzmianka należy się Muzeum Pocztowemu w Warszawie, gdzie znajdują się piękne zbiory z historii naszej poczty. Muzeum to polecamy pamięci naszych słuchaczy.

W czasie wojny 1919—1920 r. szybkim krokiem posunęła się naprzód poczta polowa, która niezmiernie duże usługi oddała wojsku i społeczeństwu. Należy się jej osobna wzmianka. Jedna z pierwszych poczt polowych w wolnej Polsce powstała we Lwowie w grudniu

1918 r. (przy ul. Wałowej) i otrzymała Nr. 1. W styczniu 1919 r. Ministerstwo Poczty i Telegrafów przemianowało tę pocztę na Nr. 12 i dodało jej do pomocy pocztę połową Nr. 11. Ze Lwowa więc wyszła również i pierwsza połowa poczta. Dla zobrazowania ogólnego ruchu poczt polowych w Polsce podajemy następujące cyfry.

Wedle statystyki Wojskowego Komitetu Poczt Polowych przy Sztabie Generalnym było do czasu zawarcia pokoju z bolszewikami cztery sortownie poczt polowych, 7 głównych poczt polowych, 62 poczty polowe i 10 poczt etapowych.

W czasie od 1 stycznia 1920 do 31 grudnia 1920 r. przeszło przez nasze poczty polowe z frontu do kraju:

służbowych listów — 4.678.700, prywatnych listów 41.885.000, ogółem wartościowych listów — 48.240, urzędowych paczek — 6.156; razem: 46.618.096 sztuk przesyłek, prócz tego 14.350 przekazów wartości 10.353.600 mp.

Zaś z kraju na front:

urzędowych listów 3.905.000, prywatnych listów 38.597.000. Ogółem listów wartościowych — 6.450, ogółem paczek — 135.635; razem — 42.776.765 przesyłek, prócz tego przekazów — 17.081 na kwotę 7.478.460 mkp.

Służbę w pocztach polowych pełnili urzędnicy pocztowi przeważnie z pod zaboru austriackiego, a 1-szym szefem poczt polowych był późniejszy komisarz P. T. i organizator tych poczt p. J. Salicki, urz. wojsk. VI rangi, wyższy urzędnik poczty ze Lwowa, przy przejściu na emeryturę zamianowany tytularnym generałem brygady.

Na tem kończę ten krótki rys rozwoju poczty. Celem moim było, jak już wspomniałem, uchwycenie biegu życia tej instytucji i przekazanie tego innym dla dokładniejszego zebrania i opisanja historii poczty — tak przez wszystkich umiłowanej i codziennie oczekiwanej, a zarazem nieodłącznej towarzyszką naszego życia.

ŹRÓDŁA

(między innymi):

- Bernstein Wilhelm* — Poczta w Polsce podczas okupacji (1915—1918).
Chołodecki Józef. — Poczta, telegraf i kolej na usługach powstania styczniowego.
 — Do dziejów poczty w Polsce (1909) Przew. nauk. lit.
Ćwik Walenty. — Rys dziejów poczt i telegrafów.
Dąbkowski Przem. dr. prof. — Rys urządzeń pocztowych w dawnej Polsce.
 — Zbiór dokumentów do urządzeń pocztowych w Polsce.
Erlach. — *Kriegsführung der Polen* 1863.
Korzon T. — *Dzieje Polski za Stanisława Augusta* tom II i IV.

Kutrzeba Stan. dr. — Podwoły miast polskich do r. 1564.
Namysłowski Wl. — Poczta Wolnego miasta Krakowa.
Peplowski. — Z przeszłości Galicji.
Piaskowski Alf. — Polskie poczty polowe w latach 1914—1918.
Polański Włodz. — Jak przenoszono pocztę polską w dawnych czasach.
Plaśnik Jan prof. — Z dziejów kultury włoskiego Krakowa (Początki poczty nowocz. w Polsce) 1907 r.

Schwarz. — Der grosse Krieg.
Schultz. — Podróż po Polsce.
Zygmuntowicz Z. — Poczta polowa w Legionach (Polska Zbrojna 1923).
 — Goniec jako środek łączności (Polska Zbr. 1922).
 Pamiętniki, kroniki, opisy podróży, wspomnienia i pamiętniki wojenne, historia wojen, zapiski i wiele innych.
 Sprawozdania Min. Poczty i Telegr.

ORGANIZACJA ADMINISTRACJI POCZTOWO-TELEGRAFICZNEJ ZAGRANICĄ.

A. CZAYKOWSKI.

Polska.

Jeżelibyśmy chcieli porównać rozwój administracji pocztowej w Polsce z administracją krajów, podanych w poprzednich numerach, to dla lepszego zrozumienia, a następnie porównania — należałoby zastanowić się nad trzema następującymi zagadnieniami:

- 1) jak powstała polska administracja pocztowa,
- 2) jak się rozwijała od początku do chwili obecnej,
- 3) jaki jest jej stan w chwili obecnej.

Jeżeli chodzi o zagadnienie pierwsze, to znaną powszechnie jest rzeczą, iż administracja ta oparta została w swych pierwszych początkach na systemie administracji austriackiej i to takim, jaki istniał w chwili wskrzeszenia Państwa Polskiego t. j. w roku 1918. Dlaczego właśnie ten system został przyjęty — byłoby zbyt ciekawym obecnie nad tem rozważać, faktem jest, iż z trzech byłych zaborów, a więc i z trzech administracji przyjęty został system austriacki.

Jeżeli chodzi o zagadnienie drugie, a mianowicie, jakim był dalszy rozwój naszej administracji pocztowej, to — niestety, sprawa ta przedstawia się znacznie gorzej, jeżeli chodzi o ten rozwój w ścisłym tego słowa znaczeniu.

O ile bowiem pierwsze lata uzasadniały konieczność przyjęcia jakiegoś systemu, ażeby polska administracja pocztowa mogła rozpocząć swoją działalność, a istotnie nie było czasu na zastanawianie się nad doskonałością poszczególnych systemów, o tyle nakazem dla lat późniejszych było system ten zmieniać i udoskonalać, opierając się przytem na wzorach państw zagranicznych.

Tymczasem przyjęty system nie tylko nie był poddany krytyce, lecz wręcz przeciwnie, zakorzeniał się z roku na rok coraz bardziej w administrację pocztową polską. Argumentem najgłówniejszym, który podtrzymywał ten sy-

(Dokończenie do str. 53 Nr. 5 „Przeglądu Poczтового“).

stem było to, że system przyjęty wystarczał, ażeby istnieć, czyli mówiąc pospolicie, ażeby maszyna była w ruchu. Zapominano natomiast zupełnie o tem, iż w czasach ogólnego rozwoju i postępu we wszystkich prawie dziedzinach życia powojennego nie wystarczało ograniczenie się do jednego i to bardzo przestarzałego systemu, lecz trzeba było dążyć do prawdziwego rozwoju, opartego na ogólnym postępie świata, ażeby nie znaleźć się poza nawiasem stosunków i pojęć europejskich.

Podobnie, jak przy zagadnieniu pierwszym, tak i przy obecnym, byłoby bezcelowem rozważać dlaczego taki stan trwał przez szereg lat i czyja w tem wina — faktem niezaprzeczoną jest, iż ten stan bezwładności, brak zainteresowania się postępowaniem przetrwał przez szereg lat, bo prawie do lat ostatnich.

Wprawdzie niejednokrotnie starano się stan ten usprawiedliwić tem, iż Państwo Polskie było państwem budzącem się nanowo po stuletniej niewoli, wobec czego trzeba było budować administrację państwową od początku, jednakowoż obrona ta nie może wytrzymać krytyki, ponieważ przy dobrej woli i chęci można było wyjść poza ramy przyjętego systemu.

Na dowód, iż istotnie tak być mogło niech służy dwa następujące fakty:

- a) stan z ostatnich lat,
- b) państwo czecho-słowackie, które podobnie jak Polska była w niewoli i rządzona była systemem austriackim, a jednak zdołała wyjść poza linię bierności i najmniejszego oporu i stworzyć system administracji pocztowej, rywalizującej wprost z Niemcami, których organizacja administracji pocztowej zajmuje w świecie pierwsze miejsce.

Jedyną zmianą, jaka dokonywała się przez szereg poprzednich lat, była to zamiana od czasu do czasu ministerstwa poczt na generalną dyrekcję i odwrotnie bez dokonywania jednak jakichkolwiek głębszych zmian organizacyjnych.

Roztrząsając zagadnienie trzecie, a mianowicie, jaki jest stan obecny naszej administracji pocztowej, zauważa się, iż w ostatnich latach nastąpił zasadniczy zwrot.

Przedewszystkiem zostało należycie zrozumiane i rozwinięte pojęcie poczty jako przedsiębiorstwa, jakoteż nastąpiło szersze i głębsze zainteresowanie się ustrojem zagranicznych administracji pocztowych.

W konsekwencji tego zasadniczego założenia:

uległ znacznej zmianie system samej pracy Ministerstwa, zbliżając się w dość znacznym stopniu do systemu, jaki ma miejsce w przedsiębiorstwach;

okazano zagadnieniu „przedsiębiorstwo pocztowe” specjalne zainteresowanie przez stworzenie odrębnego referatu w Biurze Studiów, mającego na celu dokładnie rozważyć i przygotować to wszystko, co potrzebne jest do zrealizowania idei przedsiębiorstwa (dotychczas bowiem sprawa ta ograniczoną była do wydania samego tylko rozporządzenia);

odbyło szereg podróży zagranicę i to tak dla celów pocztownictwa jak i dla celów teletechniki, celem zaznajomienia się ze zdobyczami państw obcych w tej dziedzinie i celem zużytkowania nabytych spostrzeżeń dla polskiej administracji pocztowej;

i — co najważniejsze — stworzoną została specjalna jednostka administracyjna w Ministerstwie o nazwie Biuro Studiów, której zadaniem jest poza szczegółowym rozważaniem momentów, dotyczących poczty jako przedsiębiorstwa (o czem wspomniałem wyżej) interesować się głębiej poszczególnymi zagadnieniami najważniejszymi tak z dziedziny poczty, jak i teletechniki, aby w ten sposób zaoszczędzić administracji samej (poszczególnym wydziałom) czasu i trudu nad rozpatrywaniem tych zagadnień.

Do Biura Studiów należy także sprawa wydawnictw w ogólności, a wydawnictw kodyfikacyjnych w szczególności, z których ostatnie mają na celu zebrać i uporządkować w pewien system przepisy, co w konsekwencji pociągnie za sobą usprawnienie samej administracji.

Również powołane zostało do życia w Biurze Studiów laboratorium teletechniczne, które przeprowadza szereg doświadczeń w dziedzinie teletechniki.

Trudno byłoby wyliczyć wszystkie konsekwencje, jakie wynikły z tego zasadniczego zwrotu w porównaniu z dawnym systemem administrowania. Jednak ta tendencja, która stała się zasadą w obecnej administracji — prześwieca w całym szeregu pociągnięć administracyjnych, co np. bardzo jaskrawo uwidacznia się na Zjazdach prezesów, a właściwie w referatach na nich omawianych, i dąży stale do zbli-

żenia się do postępu i do zagranicy, co prawie nie było zrozumianem w latach poprzednich.

Ta przewodnia myśl postępu wywarła swoje piętno w ostatniej organizacji Ministerstwa, w której spotykamy dwie nowe interesujące jednostki, a to: odrębny wydział inspekcji i Instytut Teletechniczny przy Ministerstwie Poczty i Telegrafów, podległy bezpośrednio Ministrowi.

Te dwie jednostki zbliżają nas: ze względu na wydział inspekcyjny do administracji czechosłowackiej (posiadającej centralny inspektorat pocztowy i centralny inspektorat technicznych) ze względu natomiast na Instytut Teletechniczny do administracji niemieckiej, a mianowicie do niemieckiego Reichpostzentralamtu.

Jeżeli rozważy się, że te inowacje są wynikiem kilku zaledwie lat ostatnich (2—3), to w porównaniu z ubiegłymi laty widzi się w tem ogromny postęp w stosunku do tego, co było w latach poprzednich.

Ażeby lepiej zrozumieć pewne nowe poczynania, należy sobie uprzytomnić, jakie właściwe i zasadnicze są czynności administracji centralnej.

Czynnościami władzy centralnej winno być:

- 1) tworzenie norm administrowania (wydawanie przepisów);
- 2) specjalne badania, studja, doświadczenia z dziedziny należącej do poczty, telegrafu i telefonu;
- 3) ostateczna interpretacja przepisów;
- 4) wydawanie poszczególnych zasadniczych zarządzeń;
- 5) kontrola, czy przepisy są należycie wykonywane.

Według stanu z lat ubiegłych zajmowano się tylko czynnościami ad 3 i 4, czynności natomiast pod 1 i 5 były tylko dorywczo spełniane, a mianowicie wtedy tylko, gdy zachodziła **konieczność** spełnić te czynności, a ponadto, jeśli one były spełniane, to nie czyniono tego w sposób planowy. Czynności pod 2 wogóle nie były uwzględniane.

Obecnie przez stworzenie tych dwóch nowych jednostek administracyjnych t. j. wydziału inspekcji i Instytutu Teletechnicznego ujmuje się te zaniedbane czynności w pewien stały planowy system i wysuwa się je narówni z czynnościami innymi Ministerstwu.

Bez tych nowych jednostek nie byłby do pomyślenia jakikolwiek rozwój administracji we właściwym tego słowa znaczeniu, gdyż tak wydziały same, jak i ich referenci pochłonięci w zupełności interpretacją przepisów, jakoteż wydawaniem poszczególnych zarządzeń, nie mogą poświęcać czasu takim zagadnieniom, jak studja, badania, wydawanie przepisów i t. p.

Sądząc po dotychczasowych postępach i widząc zrozumienie dla potrzeb administracji

pocztowej można mieć nadzieję, że administracja nasza idąc w dalszym ciągu z tym samym rozmachem po wytkniętej linii — stanie wkrótce w szeregu pierwszorzędných administracyj pocztowych świata.

Również należy się spodziewać, że po dokonaniu zmian koniecznych do osiągnięcia przez administrację właściwej wyżyny — przyjdzie kolej i na inne niemniej ważne zagadnienia, a mianowicie na zagadnienia socjalne, które miałyby znaleźć swój wyraz w opiece administracji nad pracownikiem. Jeżeli poczta polska przemieni się istotnie na przedsiębiorstwo, to i stosunek jej do pracowników będzie się musiał ukształtować nieco inaczej, jak dotychczas.

Obecnie jest to stosunek (urzędu) władzy do funkcjonariusza państwowego — w przyszłości jednak będzie musiał stosunek ten ukształtować się tak, jak wielkiego przedsiębiorcy do jego pracownika.

Że to istotnie będzie musiało nastąpić świadczą wzory zagranicznych administracyj pocztowych, w których poczta jest już przedsiębiorstwem w pełnym tego słowa znaczeniu, a więc: w Niemczech i Czechosłowacji.

I tak w Czechosłowacji istnieje w Ministerstwie odrębny wydział socjalny — w Niemczech natomiast aczkolwiek wydział taki nie istnieje, to jednak zainteresowanie się pracownikiem w kierunku niesienia mu pomocy jest bardzo żywe we wszystkich prawie kierunkach życia prywatnego jak: bardzo wydatna pomoc przy budowie domków na własność, tworzenie osiedli wypoczynkowych, tak dla samych pracowników, jak i ich rodzin, zabezpieczenie na starość lub na okres niezdolności do pracy pracowników, którzy nie podpadają ogólnym postanowieniom dla urzędników państwowych — a to przez tworzenie specjalnych kas ubezpieczeniowych, asekuracyjnych, sierocych i t. p., utrzymywanie jadłodajni w większych urzędach, a nawet troska o zdrowie pracowników przez odbywanie lekkiej gimnastyki w przerwach podczas pracy i t. d.

W tej dziedzinie jest dla administracji wielkie jeszcze pole do działania i nie ulega wątpliwości, że poczta polska z chwilą, gdy zacznie swą działalność jako przedsiębiorstwo, nie przejdzie milcząco obok tego, tak poważnego zagadnienia, jak nie mogły zagadnienia tego pominąć Czechy i Niemcy.

UWAGI O WYNIKACH FINANSOWYCH SZWAJCARSKIEGO ZARZĄDU POCZT, TELEGRAFU I TELEFONU.

Dr. JÓZEF PAWLAK.

W niniejszym artykule pragnę przykładowo przedstawić kilka momentów z zakresu wyników finansowych działalności szwajcarskiego Zarządu Poczty i szwajcarskiego Zarządu Telegrafów i Telefonów. Nawiasem nadmieniam, że racjonalna i planowa działalność gospodarcza, prowadzona na pewnym odcinku życia, musi się opierać na coraz skrupulatniejszej kalkulacji ofiar i korzyści, na coraz precyzyjniejszym odważaniu strat i zysków.

Przedstawienie opieramy na roku operacyjnym 1930. Przedstawienie wzmiankowane czynimy w tem przekonaniu, że ułatwi ono oświetlenie koniecznych zasad, na których wszelka działalność opierać się powinna i opierać się musi. Zauważyć należy, że przy omawianiu stosunków, panujących w Szwajcarii, traktować będziemy administrację poczty niezależnie od administracji telegrafu i telefonu. Zaczniemy od bezpośrednich wyników działalności poczty szwajcarskiej za rok ubiegły. Wyniki tej działalności, ujęte w formy rachunku eksploatacji, przedstawiają się w następujący sposób:

	Wpływy	Wydatki	
1. Personel . . .	1.293.900,35	98.045.648,90	— 68,6%
2. Lokale . . .	1.538.259,50	6.888.358,40	
3. Transport . . .	278.409,90	26.198.629,68	
4. Różne . . .	723.960,51	3.496.321,79	
5. Eksploatacja	157.808.286,65	8.208.427,60	
		142.837.386,46	— 100 %
Nadwyżka wpływów		18.810.430,45	
Razem . . .	161.647.816,91	161.647.816,91	

Z powyższego zestawienia widać, że nadwyżka wpływów nad wydatkami w okresie sprawozdawczym wynosi 18,8 miliona franków. Jeżeli całość wydatków uznać jako sto (bez potrąceń sum analogicznych pozycji po stronie dochodowej), to można wyliczyć procentowo wielkość poszczególnych części składowych wydatków. Tą metodą poprowadzone wyliczenie wykazuje, że wydatki na personel wyniosły 68,6% ogółu wydatków.

Powyższe zestawienie nie jest jednak ujęte w taką formę, któraby całkowicie zaspokoila naszą ciekawość. Musimy zatem przeprowadzić pewne zmiany dla ułatwienia szerszej analizy. Rachunek powyżej opisany zmieniamy w ten sposób, że odejmujemy sumy w analogicznych pozycjach obu stron: wpływów i wydatków. Otrzymujemy w ten sposób ostatecznie wyniki i koszty eksploatacji:

K O S Z T Y	
Personel	96.751.748,64
Lokale	5.350.098,90
Transport	25.920.219,78
Różne	2.767.361,28
Razem	130.789.428,60
Wpływy z eksploatacji (D)	149.599.859,05
Koszta eksploatacji (K)	130.789.428,60
Nadwyżka	18.810.430,45

Oczywistą jest rzeczą, że suma nadwyżki musi się okazać taką samą, jak i w poprzednim rachunku. Jeżeli obecnie sumę koszt. podzielimy przez wyniki wpływów $\left(\frac{K}{D}\right)$,

otrzymamy wówczas tak zwany współczynnik eksploatacji (Betriebskoeffizient). Współczynnik ten wynosi:

$$f = 87,43.$$

Narazie poprzestajemy na wylczeniu wspomnianego współczynnika. Nawiasem dodamy tylko, że współczynnik ten wyraża pewną abstrakcyjną wielkość, którą możemy się posługiwać, ponieważ ona odzwierciedla nam stosunek między kosztami eksploatacji a jej wynikami. Przy omawianiu działalności telegrafów i telefonów powrócimy do tego pojęcia.

Podkreśliliśmy już uprzednio fakt, że rezultat eksploatacji wynosił 18,8 miliona franków (nadwyżka). Rezultat ten niema jednak charakteru czystego zysku. Czysty zysk przedstawia się nieco skromniej, jak to wynika z poniżej przytoczonego bilansu:

B I L A N S

		A k t y w a
I.	Nieruchomości	56.781.441,76
II.	Urządzenia ekspl.	33.913.541,13
III.	Materiały	126.065,57
IV.	Wierzytelności w kasie na rachunku	30.063.788,72
V.	Lokaty w obr. czek.	204.459.589,90
VI.	Udziały (dla pam. 10.000)	—
		<u>325.344.427,08</u>
		P a s y w a
A.	Kapitał	26.000.000,—
B.	Długi płynne	7.224.829,70
C.	Obciążenie w obr. czek.	238.248.128,63
D.	Rezerwy	41.567.706,78
E.	Zysk czysty	12.303.761,07
		<u>325.344.427,08</u>

Jak wynika z powyższego bilansu czysty zysk ujawniony jest w sumie 12,3 miliona franków. Reszta sum otrzymanych z eksploatacji łącznie z innymi pobocznymi wpływami odpisano na inne rachunki. Obraz odpisów odzwierciedla nam poniższe zestawienie:

Rachunek strat i zysków.

Winien

1.	Procent od kapit.	704.941,40
2.	Amortyzacja	560.778,05
3.	Rezerwy	6.245.000,—
4.	Różne	1.308.727,92
5.	Saldo aktywa	11.003.381,—
Razem		<u>19.822.828,37</u>

Ma

1.	Rezultat ekspl.	18.810.430,45
2.	Procent od kapit.	8.327,26
3.	Amortyzacja	560.778,05
4.	Rezerwy	—
5.	Różne	445.292,61
Razem		<u>19.822.828,37</u>

W tem ostatniem zestawieniu saldo aktywne wykazano w sumie 11,0 miliona franków. Z badania poszczególnych pozycji wynika, że w rachunku „różne” tkwi przeniesienie 1,3 miliona franków. Dzięki temu saldo aktywne rachunku strat i zysków wynosi 11,0 miliona franków. Nie można przejść do porządku nad pozycją ujętą nazwą „rezerwy”. Widzimy bowiem, że zajmuje ta pozycja poważne miejsce w rachunku strat i zysków. Według wspomnianego rachunku rezerwy wynoszą 6.245.000.— franków. Na jakie części składowe rozbija

się ta suma? Poniższe zestawienie daje nam odpowiedź:

a)	na amortyzację:		
	1. nieruchomości	1.233.045,68	
	2. urządzeń ekspl.	2.623.954,32	
	3. nadzw. nieruchomości	988.000,—	4.845.000,—
b)	na ryzyka:		
	1. pożary i kradzieże	250.000,—	
	2. wypadków	150.000,—	
c)	fundusz rezerwowy	1.000.000,—	6.245.000,—

Nawiasem dodamy, że fundusz rezerwowy dzięki odpisowi jednego miliona franków, wykazanym w rachunku strat i zysków, wzrósł do sumy 11 milionów franków. Dzięki natomiast odpisom na rezerwy suma rezerw podniosła się z poziomu 36,76 miliona franków w roku 1929 na 41,57 miliona franków w roku 1930. Figurujący w bilansie czysty zysk rozbija się na następujące pozycje:

1.	Zysk przelany do kasy państwa	11.003.381,—
2.	Przeniesienie na rachunek nowy	1.300.380,97
Razem		<u>12.303.761,97</u>

W ten sposób pokrótce omówiliśmy rezultaty finansowe Szwajcarskiego Zarządu Poczty za rok 1930. Z omówienia tego już można sobie wyrobić pojęcie o kierunkach, po jakich nasza kalkulacja podążać powinna.

Obecnie omówimy działalność Zarządu Telegrafów i Telefonów. Wyniki tej działalności za rok 1930 przedstawiają się w sposób następujący:

	Wpływy	Wydatki
Personel	526.812,45	26.867.812,65
Lokale	228.978,05	3.066.869,70
Wkłady ekspl.	1.801.705,84	15.470.111,13
Różne	199.854,66	1.488.599,92
Wyniki ekspl.	96.273.297,51	14.949.050,13
	<u>99.030.648,51</u>	<u>61.842.443,53</u>
Nadwyżka wpływów		37.188.204,98
	99.030.648,51	99.030.648,51

Jeżeli pozycje obu stron t. j. wpływów i wydatków zneutralizujemy w sposób taki, jak to uczyniliśmy przy analizie działalności poczty, wówczas okazuje się:

	Wpływy (D)	Koszty (K)
Personel		26.341.000,20
Lokale		2.837.891,65
Działalność ekspl.		13.668.405,79
Różne		1.288.745,26
		<u>44.136.042,90</u>

Wyniki eksploatacji 81.324.247,38

Stąd obliczony współczynnik wynosi:

$$f = \frac{K}{D} = 54,27$$

W porównaniu do współczynnika eksploatacji pocztowej widzimy, że współczynnik omawiany leży na poziomie niższym. Z tego wyciągamy wniosek, że stosunek kosztów do wyników wpływów w Zarządzie Telegraficzno-Telefonicznym jest korzystniejszy, aniżeli analogiczny stosunek w odniesieniu do działalności pocztowej. Z konstrukcji tego współczynnika zawsze można wyprowadzić obraz wspomnianego ustosunkowania się kosztów do wyników eksploatacji. Dlatego nazywamy go współczynnikiem eksploatacji. Pojęcie tego współczynnika ułatwia nam śledzenie wzajemnego stosunku obu elementów. W ciągu ostatnich lat zmiany obu tych elementów

przedstawiały się na terenie działalności telegraficzno-telefonicznej szwajcarskiej w sposób następujący:

Rok	D.	K.	f.
1921	52.378.528	35.886.453	68,51
1922	51.498.698	33.008.190	64,09
1923	53.091.213	32.032.144	60,33
1924	54.899.155	31.970.784	58,24
1925	59.452.100	32.844.811	55,25
1926	63.383.058	33.269.087	52,49
1927	66.608.876	35.655.777	53,53
1928	71.168.005	35.743.057	50,22
1929	76.645.484	40.195.484	52,83
1930	81.324.247	44.136.042	54,27

Widzimy z powyższego przedstawienia, obejmującego wyniki finansowe ostatnich dziesięciu lat, zmiany współczynnika eksploatacji. Dla jaśniejszego przedstawienia rzeczy podaliśmy również w liczbach absolutnych wartość obu elementów, wchodzących do wyliczenia wielkości współczynnika. Naogół biorąc, musimy stwierdzić obniżanie poziomu współczynnika:

Rok 1921 wyraża się wielkością sięgającą 68,51, zaś lata końcowe omawianego okresu leżą na poziomie 50—54%.

W jaki sposób kształtował się czysty zysk za ten sam okres? (w milj. fr. szwajc.).

1921	1,9	% strata	1926	1,99
1922	0,9		1927	2,60
1923	1,41		1928	2,70
1924	1,47		1929	2,54
1925	1,96		1930	1,22

Zysk 1,22 jest wykazany w bilansie za rok 1930 wydaje się skromny w porównaniu do stopnia działalności.

Według rachunku strat i zysków odpisu dokonano na:

Oprocentowanie kapitałów	15,87 milj.
Fundusze amortyzacyjne itp.	20,20 milj.

trzeba dodać, że w tej ostatniej pozycji odpis na linie i kable wynosi 10,48 milj. na aparaty 8,94 milj. fr.

Bilans w głównych pozycjach przedstawia się jak następuje:

A k t y w a	
Grunty i budynki	9.770.674,70
Urządzenia eksploatacyjne	454.438.889,67
Zapasy	13.948.815,90
Kasa i dłużnicy	8.529.584,98
Udziały	1.104.000,—
R a z e m .	487.791.965,25

P a s y w a

Kapitał	305.757.920,25
Długi płynne	14.138.194,14
Fundusze amort. i in.	166.671.570,07
Czysty zysk	1.224.280,19
R a z e m .	487.791.965,25

W sumie funduszy amortyzacyjnych najpoważniejszą ich część składową tworzy amortyzacyjny fundusz urządzeń eksploatacyjnych, który wynosi 159,36 milj. fr.

Ponieważ bilans obejmuje wyniki tak wpływów telegrafu jak telefonu, celową więc będzie rzeczą przedstawienie w krótkim zarysie wyników działalności telefonów odrębnie, aby dokładnie zorientować się w tym dziale służby.

Podajemy rachunek wyników działalności telefonów w ostatnich trzech latach (1928—1930):

	tysiące franków szwajcarskich		
	1930	1929	1928
Wyniki działalności	75.274	69.866	64.585
Koszty personelu	20.580	19.827	16.011
Pozostałe koszty działalności	16.984	14.645	12.898
Obciążenie rachunku strat i zysków	34.939	32.571	31.234
Koszty i obciążenia	72.503=100	66.043=100%	60.143=100%
Zysk	2.771	3.823	4.442
Stąd % personelu w ogólnych kosztach	28,40%	30,00%	26,60%

Zarazem dołączyliśmy wyliczenie procentowe kosztów personelu.

Na zakończenie niniejszych uwag podnieść należy, że zarząd szwajcarski przeprowadzał nadal w roku sprawozdawczym badania nad rentownością zainstalowanych central telefonicznych. W rezultacie przeprowadzonych badań okazuje się, że wyniki finansowe central z łączną liczbą 47,900 abonentów (24% abonentów) są niezadawalające.

Z pośród central ze służbą dzienną i nocną (wyżej 300 abonentów) tylko 9 z nich okazuje się niezupełnie rentowne. Z pośród wszystkich central z niezadawalającymi wyniki 7/8 (15,3% abonentów) przypada na wiejskie centrale z mniej niż 100 abonentami.

Centrale, istniejące w wiejskich ośrodkach, gdzie daje się stwierdzić silniejszy ruch cudzoziemców lub ruchu przemysłowy, wykazują czysty zysk.

FAŁSZERSTWA I OSZUSTWA.

MARJAN JASIŃSKI.

Jak wyglądają ślady linii papilarnych, czyli odciski palców, widać z podanych niżej odbitek fotograficznych, które dzielimy na cztery zasadnicze kategorie, a mianowicie: 1) łukowe, 2) pętlicowe prawe, 3) pętlicowe lewe i 4) wirowe (patrz rys. 1, 2, 3, 4).

W powyższej sprawie nadkomisarz Jakóbiec z Centrali Śledczej Policji Państwowej mówi, co następuje:

Ustalenie tożsamości nastąpić może jednakże nie tylko na podstawie odbitek linii papilarnych specjalnie w tym celu sporządzanych, ale także na zasadzie śla-

(Dokończenie do str. 58 Nr. 5 „Przeglądu Poczтового“).

dów, które człowiek pozostawia nieświadomie na pewnych przedmiotach. Ślady te zależnie od sytuacji mogą być widoczne lub niewidoczne. Gdy dotykamy od powiedniego przedmiotu ręką czystą, wówczas pozostawiamy na jego powierzchni ślady niewidoczne, które powstają jedynie wskutek potu i tłuszczu, pokrywające go zawsze naszą skórę. Jeżeli zaś nasza ręka pokryta jest jakimś barwnikiem np. krwią, płynnymi farbami wszelkiego rodzaju, atramentem, sadzą, farbami w proszku, a nawet mąką lub kurzem, wtenczas powstaje ślad

widoczny. Widoczne ślady powstają również na świeżo malowanych lub zakurzonych przedmiotach, zanieczyszczonych krwią lub w jakikolwiek inny sposób, a także na materiałach plastycznych, jak świece, wosk, ciasto, lak, smary, stężałe tłuszcz i t. p.

Tyle mówi nadkomisarz Jakóbiec, jako kierownik daktyloskopji Centrali Śledczej Policji Państwowej.

Na zakończenie podam w ogólnych zarysach dane o wykrytem ostatnio fałszerstwie polskich znaczków pocztowych 25-cio groszowych.



Rys. 1. Linje papilarne łukowe.



Rys. 2. Linje papilarne pętlicowe prawe.



Rys. 3. Linje papilarne pętlicowe lewe.



Rys. 4. Linje papilarne wirowe.



Rys. 5. Linje papilarne początkowo ukryte a następnie uwidocznione.

Niewidoczne ślady linii papilarnych powstają na każdym przedmiocie, którego człowiek dotyka. Do celów identyfikacyjnych nadają się jednakże przedewszystkiem takie ślady linii papilarnych, które znajdują się na gładkiej i twardej powierzchni, a więc na szybach, kałamarzach, szklankach, żarówkach i t. d.

Ślady widoczne fotografuje się wprost z przedmiotu, a ukryte, czyli niewidoczne wywołuje różnemi chemikaljami, a następnie utrwała, względnie zabezpiecza w odpowiedni sposób. Powyżej na rys. 5 podane są właśnie ślady linii papilarnych, które były ukryte, a następnie zostały uwidocznione.

Ślady linii papilarnych ujawnione na miejscu przestępstwa przedstawiają w wielu wypadkach niezmiernie ważny rzeczowy dowód, względnie są one jedynym i wyłącznym punktem zaczepnym dla policji, prowadzącej dochodzenia w danej sprawie.

Zasadniczym warunkiem wykorzystania śladów linii papilarnych jest jednakże to, aby w razie popełnienia przestępstwa przed przybyciem policji nikt nie brał w ręce, względnie nie poruszał tych przedmiotów, które przestępca musiał lub mógł dotykać. Osoby znajdujące się w miejscu przestępstwa winne zawsze pamiętać o tem, że przez nieostrożne obchodzenie się z tego rodzaju przedmiotami nietylko utrudnić mogą ustalenie tożsamości przestępcy drogą dodania swoich własnych śladów, ale niestety także zupełnie zaprzepaścić sprawę przez zniszczenie jedynych poszlak, względnie dowodów, umożliwiających wysłedzenie sprawców.

Od pewnego czasu Ministerstwo Poczt i Telegrafów zauważyło spadek dochodu w pozycjach dotyczących przesyłek listowych w ruchu krajowym. W związku z powyższem wydane zostały zarządzenia organom Policji Państwowej, by poszczególne posterunki policyjne kontrolowały autobusy pasażerskie, czy nie przewożą nielegalnie poczty i tem samem nie ukrócają dochodów Zarządu Poczt, co kolidowałoby z istniejącymi przepisami prawnymi.

Dzięki tym zarządzeniom miało miejsce na terenie województw wschodnich kilka wypadków zatrzymania osobników, którzy istotnie trudnili się nielegalnym przewozem korespondencji.

Jednocześnie pokazały się na terenie Państwa fałszywe znaczki pocztowe. Przeprowadzone w tym kierunku dochodzenie przez organa śledcze Policji Państw. w początkach 1931 roku nie dały pożądaných wyników, gdyż nie zdołano wykryć źródła fałszowania znaczków, a jedynie zostali aresztowani w liczbie 18 kolporterzy tych znaczków na terenie Warszawy, Łodzi i Lublina.

Dopiero w listopadzie b. r. udało się wykryć całą organizację przy pomocy policji wiedeńskiej w Wiedniu.

Otóż Pan Nadinspektor Policji Państwowej Dr. Leon Nagler, Naczelnik Centrali Śledczej, opisuje ten fakt następująco:

Śledztwo w sprawie fałszowania 25-groszowych polskich znaczków pocztowych rozpoczęło się jednocześnie w Polsce i Wiedniu, gdzie kierował niem radca policji austriackiej Dr. Klauzer. Gdy centrala służyła śledczej

policji polskiej zakomunikowała policji wiedeńskiej dane, okazało się, że łącznie z materiałem posiadanym przez władze śledcze wiedeńskie, istnieją już dostateczne podstawy do aresztowania fałszerzy. Wówczas, a było to w początkach listopada b. r. wyjechali do Wiednia naczelnik polskiej centrali śledczej i kierownik referatu kryminalnego i w porozumieniu z policją wiedeńską przystąpili do likwidacji afery fałszerskiej.

Wkrótce aresztowani byli w Wiedniu główni sprawcy.

Należy do nich Izaak Wagner, 36-letni kupiec z Bukowiny, domniemany inicjator całej sprawy. Nawiązał on kontakt z właścicielem drukarni Mendlem Lewinem optantem austriackim, urodzonym w Białymstoku, zapoznał go ze swoim planem, wynajął wraz z nim lokal przy ul. Karajngasse w 20-tym okręgu wiedeńskim i drugi przy ulicy Sperlgasse, w którym umieszczono maszynę do dziurkowania już wydrukowanych znaczków

Po przewiezieniu maszyny drukarskiej na Karajngasse i zamówieniu klisz u fotocynkografa Weissshapela przy ul. Haagasse Nr. 11 „spółka“ postarała się o majstra drukarskiego, wiedeńczyka Franca Caufala, który bezpośrednio kierował maszyną i dozorował całą sprawę.

W chwili wkroczenia policji wiedeńskiej i po rewizji we wspomnianych lokalach i mieszkaniach fałszerzy znaleziono znaczków wykonanych na 150 tysięcy złotych, ponadto dużo „towaru“ będącego w robocie.

Drukarnię opieczętowano, a głównych sprawców osadzono w wężeniu.

Fałszywe znaczki niewiele różnią się od prawdziwych.

Kolor ich jest nieco bledszy, mniej ceglasty, raczej różowawy, rysunek głowy orła trochę rozmazany i perforacja obrzeża niekolista, raczej półkolista. Lewa gumowana strona fałszywych znaczków jest mniej gładka i błyszcząca, przebija przez nią rysunek prawej strony.

Poniżej pozwolę sobie podać wyniki ekspertyzy dokonanej w oddziale ekspertyz Banku Polskiego, która ustaliła, co następuje:

Papier wykonany z celulozy drzew iglastych, autentyczny zaś posiada skład skomplikowany, a mianowicie włókna szmaciane, alfa celulozy i celulozy drzew iglastych i liściastych. Druk znaczków nieczysty, zalany, linje zgrubione. Wykonanie odróżnia się wybitnie od autentycznego. Np. w znaczku zakwestjonowanym czyli fałszywym linje łączące litery napisu „Poczta Polska“ są zaledwie w formie śladu widoczne, podczas gdy w znaczkach autentycznych linje te są wyraźne. Kolor znaczków odmienny od koloru znaczków autentycznych. Znaczki fałszywe posiadają odcień bardziej szaro-brązowy. Perforacja wykonana tylko wzdłuż krótszej strony znaczków. Odległość między dziurkami jest mniejsza niż w znaczkach autentycznych. Linja perforacji nie jest prosta i mniej czysta, niż w znaczkach autentycznych, natomiast średnica otworów perforacyjnych jest ta sama, jak w znaczkach autentycznych. Gumowanie odmienne.

Ogólną ocenę oddział ekspertyz Banku Polskiego daje taką: największe odchylenia przedstawia druk, którego wykonanie, znacznie mniej precyzyjne, daje możliwość zakwestjonowania fabrykatu — o ile będzie sprzedawany arkuszami, natomiast trudno przypuścić, aby pojedynczy znaczek zużyty do frankowania listu został przez pocztę zakwestjonowany i z tego względu należy falsyfikat ten uważać jako **niebezpieczny**.

A więc, jak z tego widzimy, rola nasza obecnie będzie bardzo poważna, gdyż musimy Skarb Państwa ochronić przed stratami, jakie może ponieść przez fałszerzy, którzy potrafili świetnie sfalszować 25-groszowy znaczek pocztowy.

Ministerstwo P. i T. już wydało potrzebne zarządzenia do wszystkich Dyrekcyj Poczty i Telegrafów o wstrzymanie sprzedaży znaczków 25-groszowych z godłem Państwa, a także znaczek ten został unieważniony po dniu 3.XII b. r., obecnie zaś należy śledzić za temi znaczkami przy wymianie, którą mają skutecznie urzędy pocztowe, by można było tym sposobem i na terenie Polski zatrzymać wszystkich współników fałszerzy wiedeńskich.

GOSPODARCZO-PRAWNE ZASADY DZIAŁALNOŚCI POCZTY.

DR. JÓZEF PAWLAK.

W poprzednim artykule, omawiającym kwestje zasad gospodarczo-prawnych, które tworzą podstawę działalności pocztowej, poruszyliśmy między omawianymi zasadami również ubocznie zasadę bieżącej korespondencji. Obecnie zaopatrzymy poprzednie rozważania poniżej podanymi uwagami.

Zasada, zawarta w powiedzeniu „korespondencja bieżąca i osobista“, które jest również uznane w treści obowiązujących postanowień prawnych, posiada specyficzne podłoże. Poczta — jak wiadomo — bierze na swoje barki pośredniczenie w zakresie wymiany myśli, słów, pieniędzy. Ten zespół „przedmiotów przesłania“, który pocztą zajmuje się z natury swej działalność, musi z kolei rzeczy podlegać pewnemu systematycznemu po-

(Dokończenie do str. 55, Nr. 5 „Przeglądu Pocztoowego“)

działowi na grupy, na rodzaje ruchu (obrotów). Pomijając inne rodzaje ruchów, przyjrzymy się tutaj najpoważniejszemu rodzajowi, który gra pierwszorzędną rolę w zakresie wszystkich działów aparatu pocztowego, mianowicie przesyłkom listowym. Już z opublikowanych materiałów statystycznych, każdy może się naocznie przekonać, jak wielką rolę pełni ten rodzaj ruchu pocztowego.

W skład wspomnianych „przesyłek listowych“ wchodzi w myśl § 65 Ordynacji Pocztowej następujące przesyłki: listy, kartki pocztowe, pojedyncze i z odpłaconą odpowiedzią, druki zwykłe, druki wypukłe dla ociemniałych, druki bezadresowe, papiery handlowe, próbki towarowe i przesyłki mieszane. Krótko mówiąc, można

posegregować powyższe rodzaje przesyłek listowych w następujący sposób: listy, kartki, druki, papiery handlowe, próbki towarowe i przesyłki mieszane.

Jeżeli powyższe rodzaje przesyłek, ujęte są wspólną nazwą „przesyłek listowych”, wówczas nasuwa się logicznie wynikające pytanie, jakie są cechy wyróżniające jedne przesyłki od drugich.

Jeżeli rzucić okiem na treść postanowień, zawartych choćby tylko w §§ 65—68 nasuwa się wówczas spostrzeżenie, że można uchwycić pewne kryterjum, które posiada ważne znaczenie przy poszczególnym rozróżnieniu wspomnianego rodzaju przesyłek, aczkolwiek brak jest w powyższych przepisach określenia, czym są owe poszczególne rodzaje. Dla przykładu przytoczymy następującą treść wyjętych postanowień.

§ 67. Druki, papiery handlowe, próbki towarów i przesyłki mieszane nie mogą zawierać listów ani też notatek **mających charakter korespondencji bieżącej i osobistej**, nadto druki nie mogą zawierać niedozwolonych zmian dopisków i dodatków (podkreślenie nasze).

§ 68. ust. 1. Papiery handlowe, próbki towarów i przesyłki mieszane, **zawierające listy lub notatki o charakterze korespondencji bieżącej i osobistej**, zwraca się nadawcom celem uzupełnienia taryfowej opłaty przepisanej dla listów tej samej wagi, w razie zaś niemożności zwrotu uważa się je za niedoręczalne. Przesyłki takie nadeszłe omyłkowo do urzędów pocztowych oddawczych, obciąża się dopłatą w podwójnej wysokości brakującej taryfowej opłaty, **przepisanej dla listów tej samej wagi**.

§ 68. ust. 2. Druki, zawierające **listy lub notatki o charakterze korespondencji bieżącej i osobistej**, albo niedozwolone zmiany, dopiski i dodatki, zwraca się nadawcom, celem uzupełnienia taryfowej opłaty, przepisanej dla listów lub kartek pocztowych, w razie zaś niemożności zwrotu uważa się je za niedoręczalne.

Z powyższego określenia wynika, że te rodzaje przesyłek, które posiadają charakter korespondencji bieżącej i osobistej w żadnym wypadku nie mogą być zakwalifikowane jako druki, papiery handlowe, próbki towarowe.

Czyli z wyrażenia powyższego, tłumacząc treść postanowień a contrario, można wysnuć tezę, że jeżeli dana przesyłka listowa ma charakter korespondencji bieżącej i osobistej, wówczas może być uznana jako list.

Dochodzimy więc do stwierdzenia, że zasada korespondencji bieżącej i osobistej wysuwa nazewną grupę przesyłek, a w pierwszym rzędzie listów. Oczywiście ocena, jak należy rozumieć określenie tej zasady należy do właściwych władz, które decydują w każdym wypadku, nasuwającym wątpliwości lub spór w tej materji.

W judykaturze francuskiej oraz w opracowaniach przepisów pocztowych podobne ujęcie ma za sobą potwierdzenie w całym szeregu interpretacji.

Przytoczymy tutaj wyjątek z dzieła Ricarda. Wspomniany autor podaje określenie listu z punktu widzenia monopolu i pod kątem widzenia pocztowym. Według jego określenia list oznacza cały „przedmiot” pisany przez autora ręcznie (poligraficznie drukiem), lub z pomocą jakiegokolwiek środka mechanicznego, wysłany w kopercie albo całkiem otwarcie i mający dla nadawcy

i adresata, albo dla jednego z nich charakter korespondencji aktualnej i osobistej. Wspomniany autor powołuje się zresztą w podaniu tego określenia na innego autora.

W powyższym określeniu również spotykamy omawianą przez nas zasadę. Potwierdzenie jego określenia spotykamy w uzasadnieniu do napisanego przez niego komentarza. Aby korespondencja mogła stanowić list — powiada rzeczony autor — musi mieć podwójny charakter aktualny i osobisty. W braku całkowitej definicji słowa „list”, podanej przez prawo w materji monopolu pocztowego, kwestja czy korespondencja ma lub nie ma charakteru listu jest bardzo często natury delikatnej i względna; ten jej charakter rozpatrują sądy na podstawie faktów lub okoliczności.

W każdym bądź razie gra powyższa zasada również i na tle stosunków francuskich poważną rolę.

Zasada bieżącej korespondencji i korespondencji osobistej ujmuje w sobie 2 momenty a mianowicie: aktualność i osobistość.

Co oznacza ta zasada pod względem gospodarczym?

Ujmuje ona bezpośrednio nawskroś stosunki, zachodzące między nadawcą a odbiorcą, nazwane stosunkami „aktualnymi”. Czyli punkt ciężkości tkwi w ocenie danej korespondencji pod względem jej charakteru w czasie. Wartość przesyłanej wiadomości, dotyczącej w danym czasie albo nadawcy, albo odbiorcy, albo ich obu musi być wyraźnie odczuta.

Oczywiście ocena ta jest ujęta w formie ogólnej jako pewnego rodzaju forma obiektywna. Ponieważ owo ujęcie dla praktycznego obrotu nie wystarcza, uzupełnia się je dodatkowymi cechami, które zewnętrznie wyróżniają dane rodzaje przesyłek listowych, co zresztą wylicza Ordynacja Pocztaowa w całym szeregu postanowień, omawiających poszczególne rodzaje przesyłek listowych.

Odróżnienie dla innych rodzajów jak paczki, listy wartościowe i t. d. jest już znacznie łatwiejsze i narazie rozpatrywać tej materji nie będziemy.

Wiemy już, że umowa o przesłaniu dochodzi do skutku z chwilą nadania przedmiotu przesłania przez nadawcę i z chwilą przyjęcia przez urzędnika pocztowego. Zaznaczyć należy, że umowa nie posiada charakteru pewnego rodzaju interesu handlowego. Dlatego pocztę nie można uważać za kupca w rozumieniu postanowień prawa handlowego. Istotnym momentem dla osiągnięcia świadczenia jest prawidłowe, pewne i szybkie przesłanie z jednej strony, a z drugiej — uiszczenie przez nadawcę przypadających należności.

W myśl tego ogólnego sformułowania rozpatrzymy niektóre postanowienia naszej ordynacji pocztowej. Paragraf 15 określa, co należy rozumieć pod pojęciem opłaty pocztowe. Wspomniany przepis brzmi: opłata za przesyłki pocztowe jest to należność pobierana za przewóz i specjalne świadczenia, wymienione w niniejszej ordynacji.

Zatem opłata pocztowa zawiera w sobie dwa elementy natury gospodarczej. Zasadniczą część opłaty — jest to ekwiwalent, należny pocztocie, za przewóz, a więc zasadnicze świadczenie za dokonaną usługę, normalnie pojętą. Jeżeli natomiast dojdzie do tego „specjalne”

świadczenie poczty, wówczas z tytułu tego specjalnego świadczenia powstaje element drugi, dodatkowa usługa i ten element wchodzi z pierwszym elementem w skład „opłaty pocztowej”.

Słowem gospodarczo biorąc, mówimy, że poczta normalnie świadczy pewne zwykłe usługi, określone jako przewóz, oraz w granicach podanych przez odpowiednie przepisy, miesie również usługi specjalne, które pociągają za sobą konieczność pewnego ekwiwalentu.

Zrozumiałą jest rzeczą, że ustalenie wzajemnej proporcji pomiędzy temi elementami oraz ich wysokości określonej w jednostkach pieniężnych, należy do taryfy pocztowej.

W myśl powyżej podanego ogólnego sformułowania wypływa co do momentu zawarcia umowy zasada, iż przesyłkę należy opłacić przy nadaniu. Oczywiście od

tej zasady istnieją wyjątki. Powyższa zasada znajduje wyraźny przepis w § 15 ust. 2. Wspomniany przepis brzmi: każda przesyłka pocztowa musi być opłacona przy nadaniu. Wyjątki od tej zasady zawiera niniejsza ordynacja w przepisach o poszczególnych rodzajach przesyłek.

Również co do momentu przyjęcia do przewozu przesyłki mamy wyraźny przepis § 7 punkt. 3, a mianowicie o przyjęciu do przewozu wszelkich przesyłek pocztowych rozstrzyga wyłącznie urząd pocztowy nadawczy.

W ten sposób naszkicowaliśmy ogólnie niektóre zasady, tkwiące w działalności pocztowej, i mające uzasadnienie tak w naturze stosunków gospodarczych, jak i znajdujące odblask w sformułowaniach przepisów prawnych.

S P I S R Z E C Z Y

ZAMIESZCZONYCH W „PRZEGLĄDZIE POCZTOWYM” W ROKU 1931.

Wydawnictwa rok I-szy.

I. ARTYKUŁY ZESTAWIONE WEDŁUG DZIAŁÓW.

1. HISTORJA POCZTY.

	Nr. zesz.—str.
Rozwój instytucyj pocztowych w Polsce do czasów króla Stanisława Augusta,	1— 2
J. Walcher	2— 13
	3— 32
	4— 37
	5— 49
	6— 61
Zarys rozwoju poczty w Polsce,	7— 73
Z. Zygmuntowicz	8— 85

2. ORGANIZACJA POCZTY.

Gospodarczo-prawne zasady działalności poczty,	5— 53
dr. J. Pawlak	8— 93
Naczelnik urzędu pocztowego, a służba teletechniczna,	7— 78
inż. A. Kowalenko	
Organizacja administracji pocztowo-telegraficznej zagranicą,	1— 3
A. Czaykowski	2— 16
	4— 42
	5— 51
	8— 87

	Nr. zesz.—str.
Organizacja pracy w zbiorczej sortowni listowej urzędu pocztowego Lipsk C—2,	
inż. K. Zajdler	6— 63
Ordynacja pocztowa,	
Z. Wlazlicki	2— 20
Praca maszynistek w Ministerstwie P. i T.,	
dr. J. Roman	1— 9
	2— 21
Poczty ruchome i ich znaczenie w komunikacji pocztowej,	
Siwec L.	3— 33
Uwagi do nowych przepisów o odprawie i przewozie poczty,	
Wł. Kociubiński	4— 47
	5— 55
Zagadnienie szkolenia zawodowego niższych funkcjonarjuszów wykonawczej służby pocztowo-telegraficznej,	
dr. J. Guzowski	5— 56
	6— 69
	7— 80

3. STATYSTYKA RUCHU POCZTOWEGO.

General Post Office w Nev-Yorku,	
L. Siwec	7— 83

	Nr. zeszyt.—str.		Nr. zeszyt.—str.				
Kronika pocztowa	1— 12 2— 24 3— 36 5— 59 6— 71	Uwagi o wynikach finansowych szwajcarskiego Zarządu poczt, telegrafu i telefonu, dr. J. Pawlak	8— 89				
				4. RÓŻNE.			
				Polska poczta, telegraf i telefon w r. 1930, J. Ponikiewski	3— 25	Budownictwo pocztowo-telegraficzne inż. A. Dickstein	4— 45
				Ruch przekazowo-pieniężny w latach 1924—1930, dr. J. Pawlak	6— 66		

II. ARTYKUŁY ZESTAWIONE WEDŁUG ALFABETYCZNEGO SPISU AUTORÓW.

	Nr. zeszyt.—str.		Nr. zeszyt.—str.
Liczby w nawiasach oznaczają numery działów I-szej części niniejszego spisu rzeczy.			
Czaykowski A.		Gospodarczo-prawne zasady działalności poczty (2)	5— 53 8— 93
Organizacja administracji pocztowo-telegraficznej zagranicą (2)	1— 3 2— 16 4— 42 5— 51 8— 87	Ruch przekazowo-pieniężny w latach 1924—1930 (3)	6— 66
Dickstein A. inż.		Uwagi o wynikach finansowych szwajcarskiego Zarządu poczt, telegrafu i telefonu (3)	8— 89
Budownictwo pocztowo-telegraficzne (4)	4— 45	Ponikiewski J.	
Guzowski J. dr.		Polska poczta, telegraf i telefon w r. 1930 (3)	3— 25
Zagadnienie szkolenia zawodowego niższych funkcjonariuszów wykonawczej służby pocztowo-telegraficznej (2)	5— 56 6— 69 7— 80	Roman J. dr.	
Jasiński M.		Praca maszynistek w Ministerstwie Poczt i Telegrafów (2)	1— 9 2— 21
Fałszerstwa i oszustwa (4)	2— 23 3— 34 5— 58 8— 91	Siwiec L.	
Kociubiński Wł.		Poczty ruchome i ich znaczenie w komunikacji pocztowej (2)	3— 33
Uwagi do nowych przepisów o odprawie i przewozie poczty (2)	4— 47 5— 55	General Post Office w Nev-Yorku (3)	7— 83
Kowalenko A. inż.		Walcher J.	
Naczelnik urzędu pocztowego, a służba teletechniczna (2)	7— 78	Rozwój instytucji pocztowych w Polsce do czasów króla Stanisława Augusta (1)	1— 2 2— 13 3— 32 4— 37 5— 49 6— 61
Kronika pocztowa (3)	1— 12 2— 24 3— 36 5— 59 6— 71	Włazlicki Z.	
Pawlak J. dr.		Ordynacja pocztowa (2)	2— 20
Ruch opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych w latach 1926—1930 (3)	1— 4	Zajdler K. inż.	
		Organizacja pracy w zbiorczej sortowni listowej urzędu pocztowego Lipsk C—2 (2)	6— 63
		Zygmuntowicz Z.	
		Zarys rozwoju poczty w Polsce (1)	7— 73 8— 85

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

SIENKIEWICZA 10

TEL.: 315-77, 422-23, 610-26

OBECNY STAN W POLSCE

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
CENTRAL
MIĘDZYMIASTOWYCH
OD 1919 ROKU

Wszystkich
systemów

72600



100%

Systemu
"Ericsson"

62000



85,4%

Innych
systemów

10600



14,6%

Wszystkich
systemów
12 central
670 obw.



100%

Systemu
"Ericsson"
8 central
534 obw.



80%

Innych
systemów
4 central
136 obw.



20%

Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

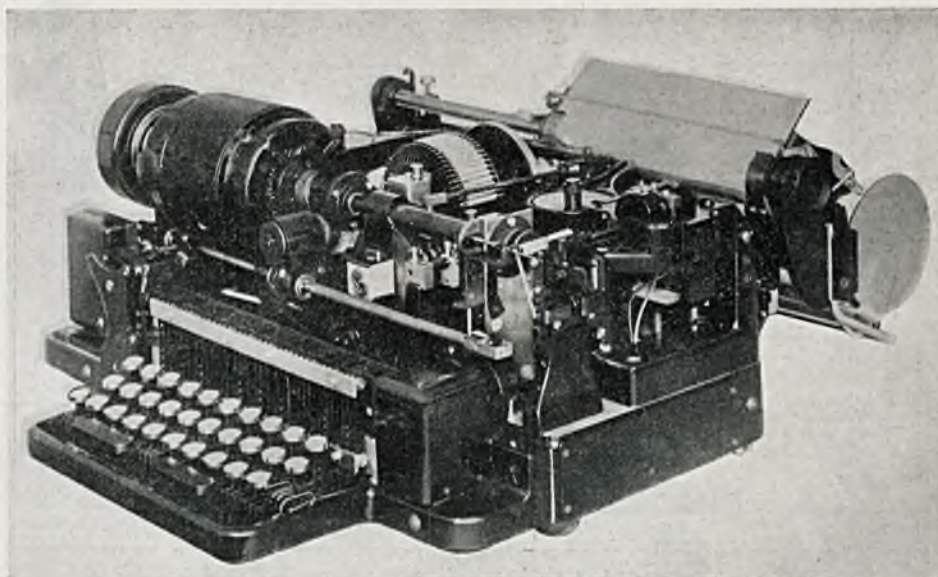
WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

Sienkiewicza 10.

Tel. 315-77, 422-23, 610-26.

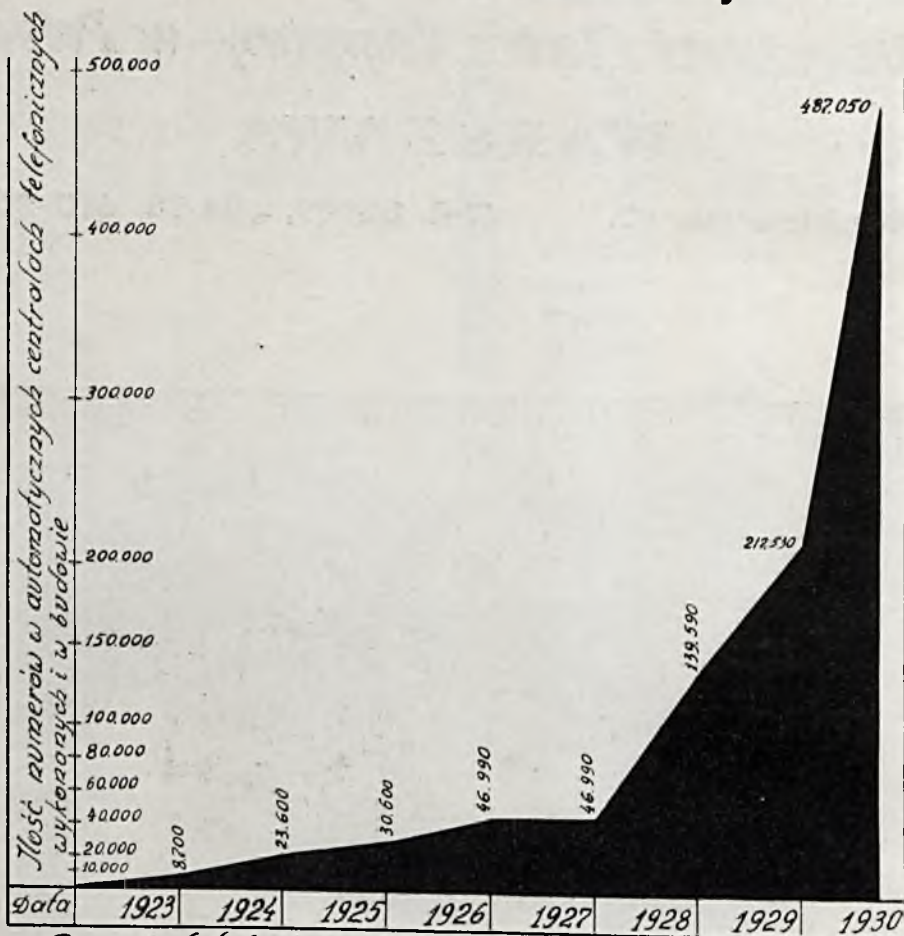


Nowy dalekopis firmy Krid (Creed) model 7-A.

**Dalekopis ten, nadaw-
czo-odbiorczy, drukują-
cy depeszę na kartce
papieru**

 **jest nową poważ-
ną zdobyczą techniki
w dziedzinie telegrafji.**

System automatycznych telefonów „ERICSSONA“ w ustawicznym rozwoju!



*Różwój telefonów systemu automatycznego „Ericssona”
od roku 1923 do dnia 1 października 1930 roku*

Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

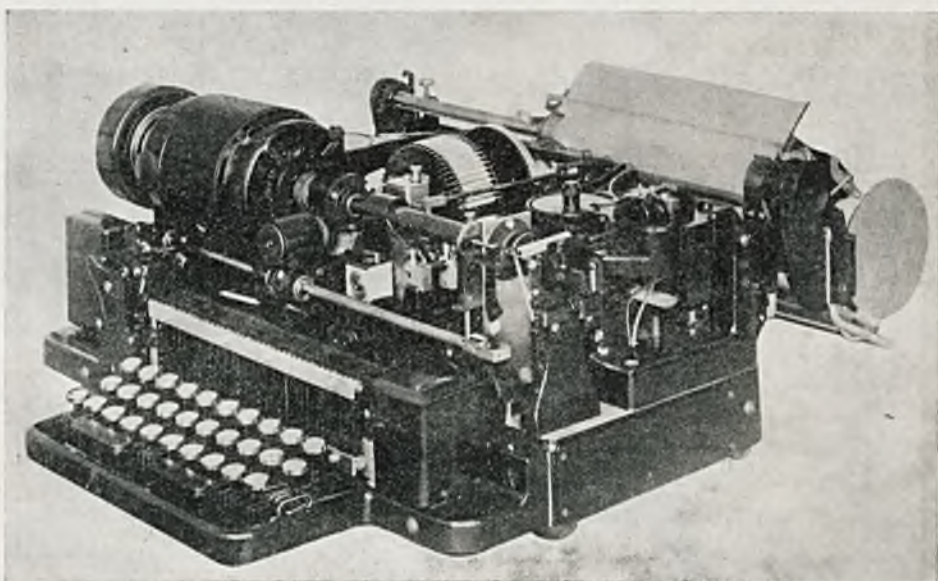
WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

Sienkiewicza 10.

Tel. 315-77, 422-23, 610-26.

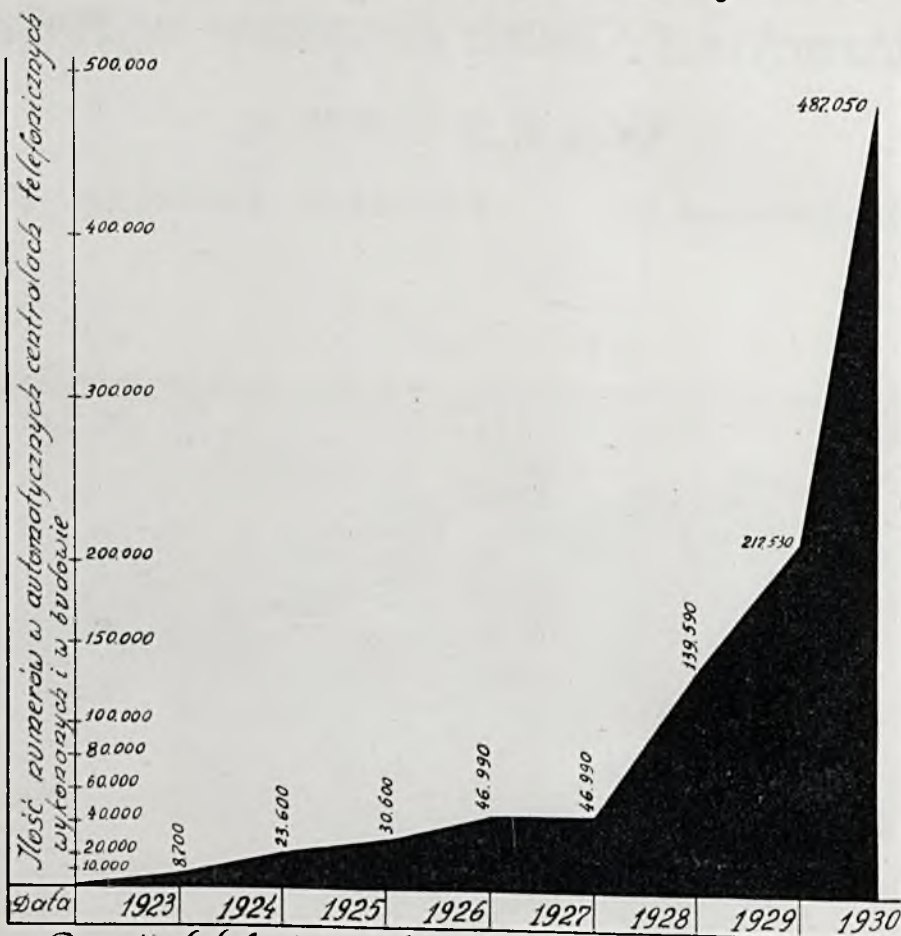


Nowy dalekopis firmy Krid (Creed) model 7-A.

Dalekopis ten, nadaw-
czo-odbiorczy, drukują-
cy depeszę na kartce
papieru

 jest nową poważ-
ną zdobyczą techniki
w dziedzinie telegrafji.

System automatycznych telefonów „ERICSSONA“ w ustawicznym rozwoju!



*Rozwój telefonów systemu automatycznego „Ericssona”
od roku 1923 do dnia 1 października 1930 roku*

Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

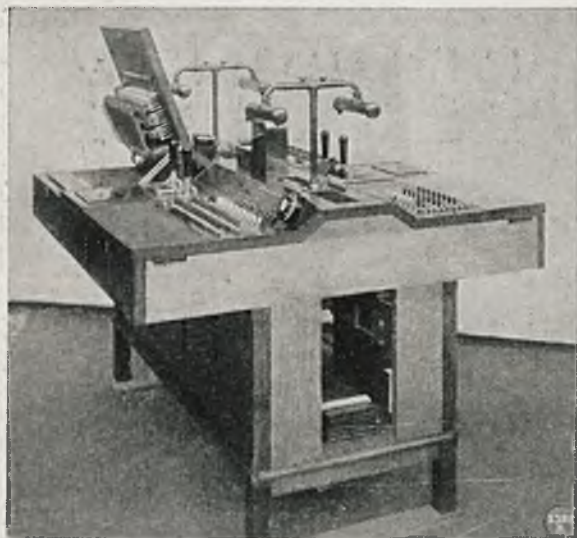
WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

SIENKIEWICZA 10

WARSZAWA

TEL. 315-77, 422-23



**NAJNOWSZY MODEL
MIĘDZYMIASTOWEJ
ŁĄCZNICZY TELEFONICZNEJ
TYPU BEZSZNUROWEGO**

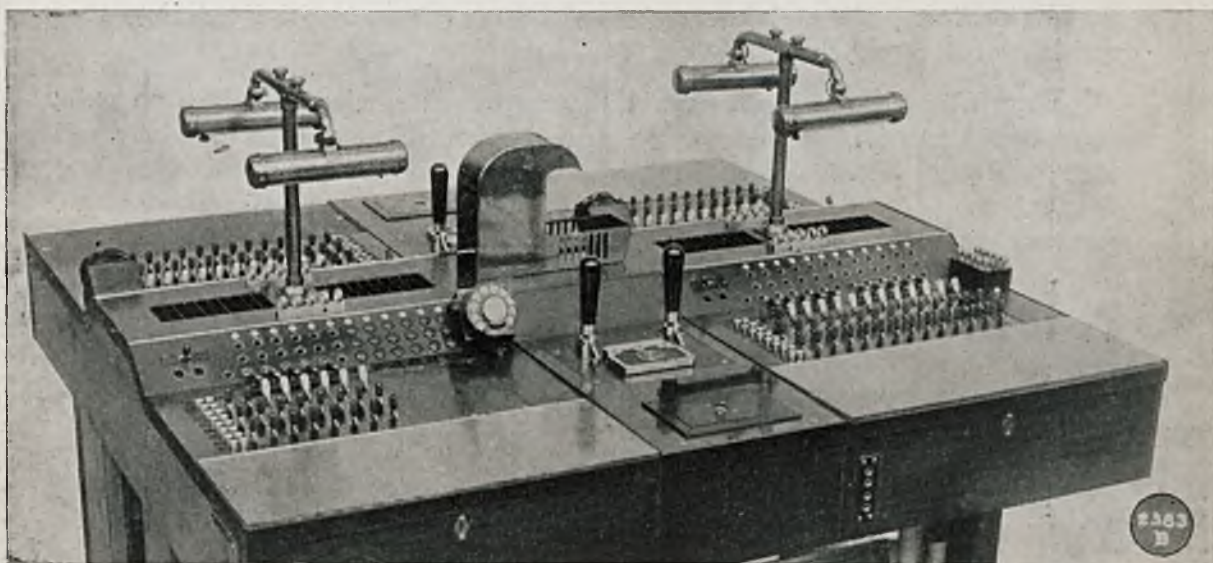
firmy Standard

ŁĄCZNICĘ TEGO TYPU POSIADA

JEDNA Z NAJWIĘKSZYCH

STACJI EUROPEJSKICH

W AMSTERDAMIE



MINISTERSTWO POCZT i TELEGRAFÓW

NINIEJSZEM OGŁASZA

PRZETARG OFERTOWY

na dostawę 110.000 szt. słupów telegraficznych sosnowych, cięcia zimowego 1930/31 roku w/g następującego ilościowego podziału na długości i wymiary średnic w czubie stosownie do znormalizowanych wymiarów Min. P. i T.:

o dług.	7	mt.	i	średn.	w	czubie	od	14	do	16	cm.	włącznie	42 800	szt.
"	"	8,5	"	"	"	"	"	15	"	18	"	"	55.500	"
"	"	10	"	"	"	"	"	16	"	19	"	"	10.580	"
"	"	12	"	"	"	"	"	16	"	20	"	"	1.120	"

W drodze wyjątku może być uwzględniona częściowa dostawa słupów także i o innych długościach i wymiarach średnic, a mianowicie:

w partji	7	mt.	mogą	być	słupy	7,5	mt.	o	średn.	w	czubie	od	14	do	16	cm.	włącznie
"	8,5	"	"	"	"	8	"	"	"	"	"	"	15	"	18	"	"
"	10	"	"	"	"	9	"	"	"	"	"	"	16	"	19	"	"
"	12	"	"	"	"	11	"	"	"	"	"	"	16	"	20	"	"
"	12	"	"	"	"	13	"	"	"	"	"	"	17	"	21	"	"
"	12	"	"	"	"	14	"	"	"	"	"	"	17	"	21	"	"

Miąższość będzie obliczana w/g wymiarów, (t. j. długości i średnicy) rzeczywiście dostarczonych słupów.

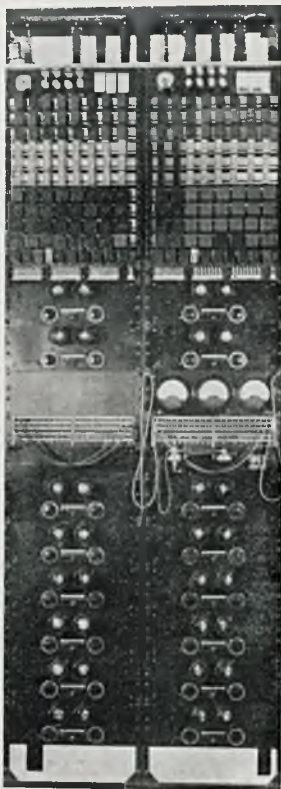
Słupy winny być wyrobione z drzew rosnących, a nieuschniętych na pniu; winny być wyrobione z pierwszego odziemkowego kłoca drzewa; winny być proste, okrągłe, okorowane i całkowicie oczyszczone z łyka i miazgi; winny mieć wierzchołki zaciosane w kształcie daszka lecz nie z ostrym szczytem, a z płaszczyzną o szerokości 3—4 cm., przyczem szerokość ukosu daszka winna wynosić 10 cm. u dołu; słupy winny być równo odpiłowane.

Słupy nie mogą posiadać większych pęknięć podłużnych lub kolistych, sęków, których najdłuższa średnica przekracza 25 mm., także sęków zmurszałych lub dziur po sękach, huby, zbutwienia lub zasinienia; nie mogą być stoczone lub opanowane przez owady i grzyby.

Dostawa słupów ma być uskuteczniiana do punktów składowych Ministerstwa Poczty i Telegrafów przy stacjach kolei normalnotorowej.

WZMACNIAKI „ERICSSONA“

Zdobyły wyjątkowe uznanie na rynku światowym.



Przejrzysta budowa

Łatwa obsługa

Wzmacnia czysto

i bez zniekształceń

Normalny wzmacniak dwuprzewodowy systemu „Ericssona” dla 16 linii.
Może być stosowany jako wzmacniak pośredni lub sznurowy.

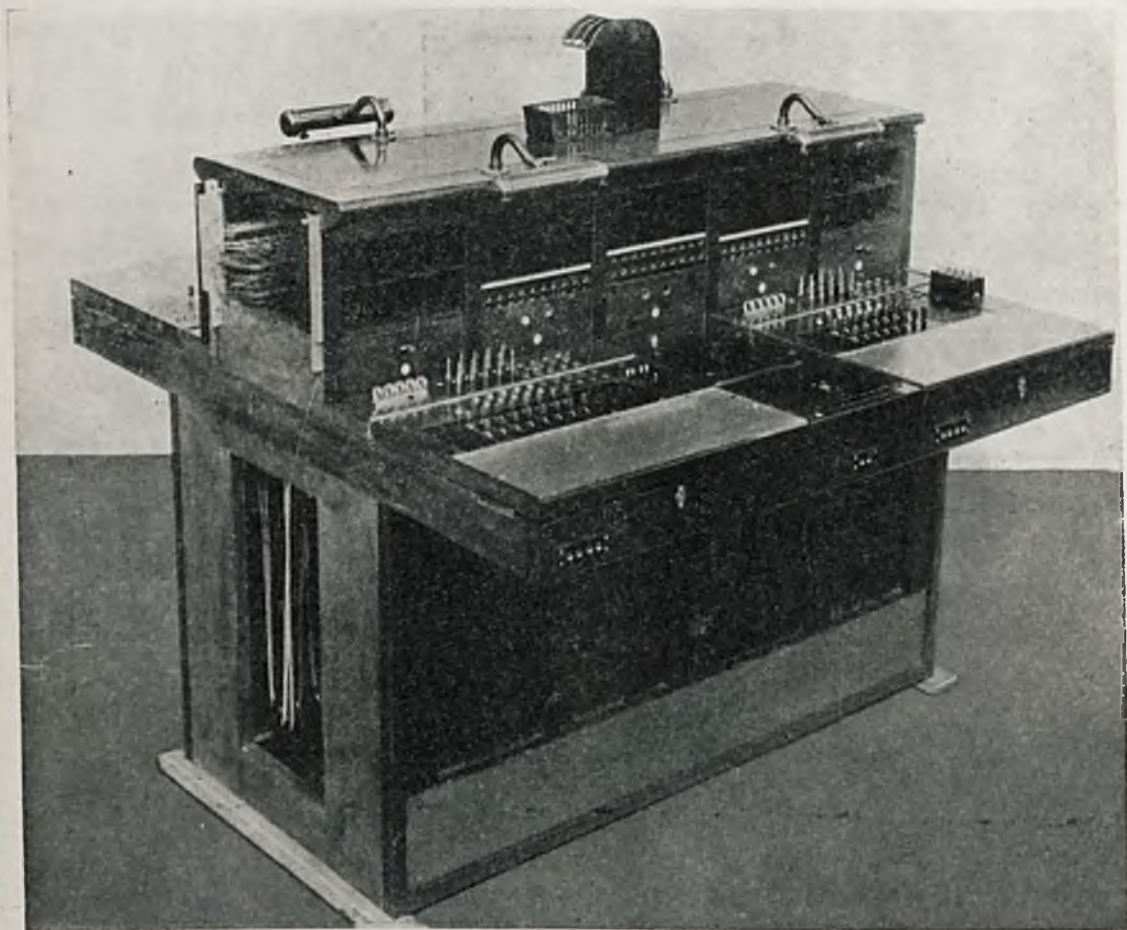
POLECA:

Ericsson

Polska Akcyjna spółka Elektryczna
WARSZAWA, Al. Ujazdowskie 47, tel. 881-02, 881-15.
Oddział w Łodzi, ul. Piotrkowska Nr. 79

Standard Electric Company w Polsce

SIENKIEWICZA 10 WARSZAWA TEL. 315-77, 422-23



*Najnowszy model międzymiastowej
łącznicy telefonicznej typu sznurowego firmy*

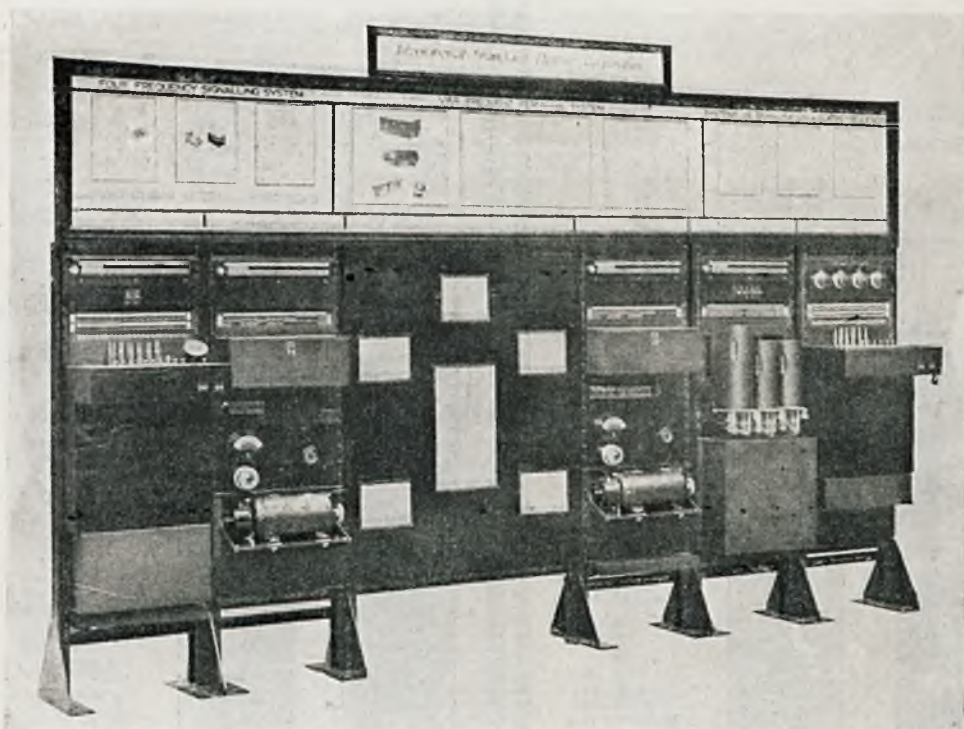
Standard

**MODEL TEN ZOSTAŁ PRZYJĘTY PRZEZ
BELGIJSKI ZARZĄD POCZTOWY I ZAIN-
STALOWANY W STACJACH MM.**

*w Brukseli, Antwerpji
i Leodjum (Liège).*

Standard Electric Company w Polsce

SIENKIEWICZA 10 WARSZAWA TEL.: 315-77, 422-23, 610-26



MODEL PRZEDSTAWIAJĄCY URZĄDZENIA SYGNALIZACJI 4-a CZĘSTOTLIWOŚCIAMI
NA WYSTAWIE C. C. I. w DÜSSELDORFIE w r. 1930.

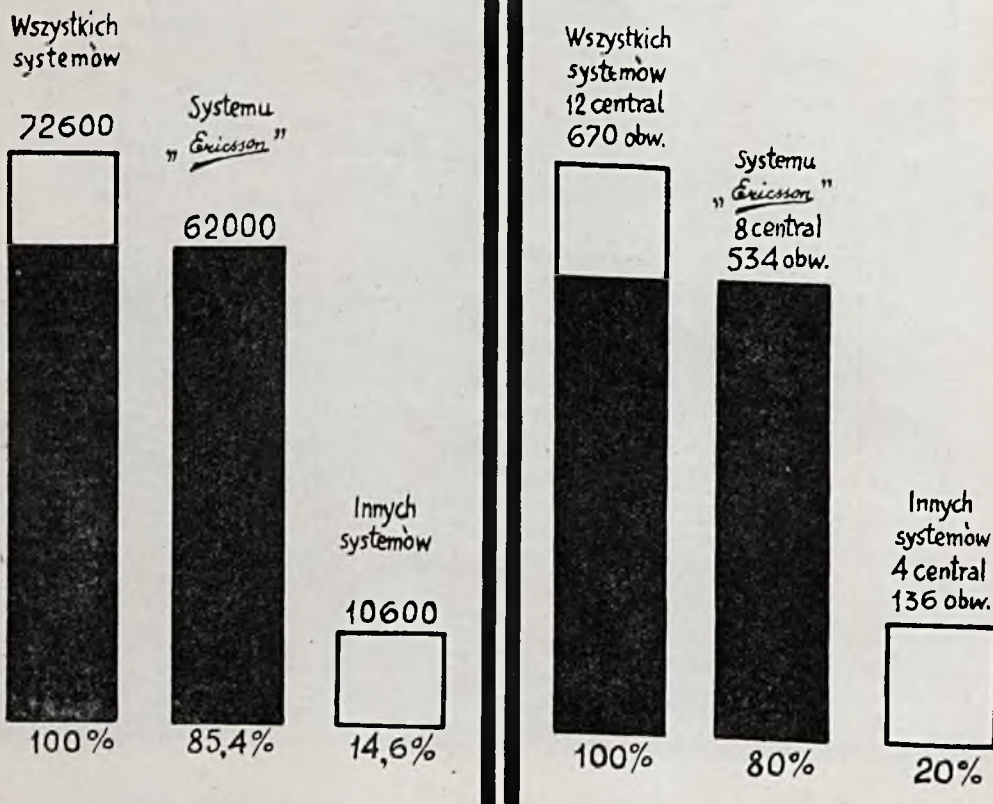
System sygnalizacji 4-a częstotliwościami jest jedną z ostatnich zdobyczy techniki w dziedzinie telefonji międzymiastowej.

Zastosowano go już w Anglii, Italji i Niemczech.

O B E C N Y S T A N W P O L S C E

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
C E N T R A L
MIĘDZYMIASTOWYCH
O D 1 9 1 9 R O K U



Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA
WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

SIENKIEWICZA 10

TEL.: 315-77, 422-23, 610-26

O B E C N Y S T A N W P O L S C E

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
C E N T R A L
MIĘDZYMIASTOWYCH
O D 1 9 1 9 R O K U

Wszystkich
systemów

72600



100%

Systemu
"Ericsson"

62000



85,4%

Innych
systemów

10600



14,6%

Wszystkich
systemów
12 central
670 obw.



100%

Systemu
"Ericsson"
8 central
534 obw.



80%

Innych
systemów
4 central
136 obw.

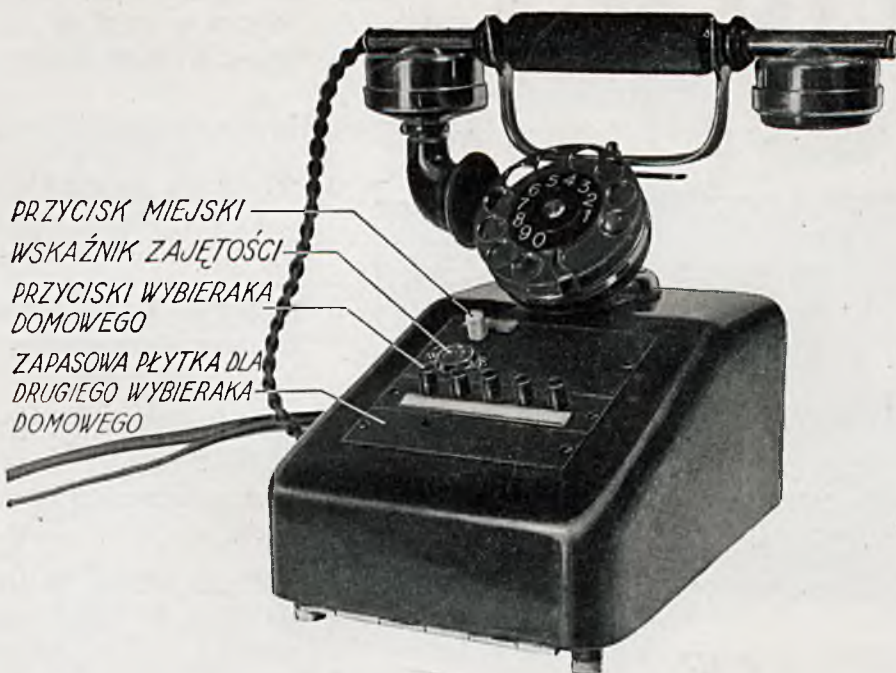


20%

Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51



PRZYCISK MIEJSKI
WSKAŹNIK ZAJĘTOŚCI
PRZYCISKI WYBIERAKA
DOMOWEGO
ZAPASOWA PŁYTKA DLA
DRUGIEGO WYBIERAKA
DOMOWEGO

ŚLĄSKA FABRYKA TELEFONÓW

JÓZEF PIENTKA

WEŁNOWIEC - KATOWICE

TEL.: 889, 1060. ADRES TELEGR.: PIENTKA-KATOWICE.

WYKONYWA:

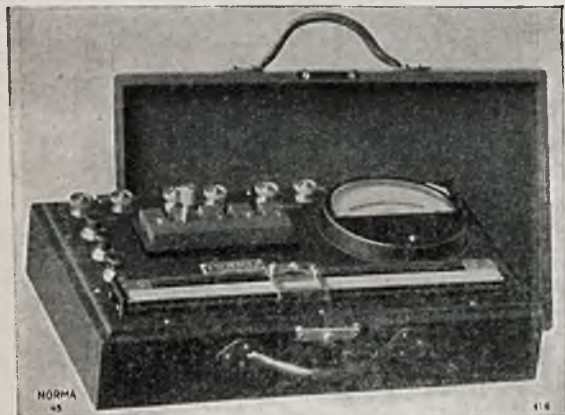
APARATY I ŁĄCZNICE TELEFONICZNE WSZELKICH ROZMIARÓW. APARATY, DZWONKI I BRZĘCZYKI WODOSZCZELNE. ODGROMNIKI, BEZPIECZNIKI, SKRZYNIĘ KABLOWE, DZWONKI, TRANSFORMATORKI I PRZYCISKI.

INSTALACJE TELEFONICZNE WSZELKICH SYSTEMÓW. SYGNALIZACJE KOPALNIANE, KOLEJOWE, WODOCIĄGOWE, ALARMOWE, PRZECIWPÓŻAROWE I T. P.

NORMA

INSTRUMENTEN - FABRIK
BONWITT & Co
Wien, XI Fickeysstr. 11

1) **MOSTKI MIERNICZE** z drutem mierniczym zwykłym oraz 10-krotnie wydłużonym.



2) **MOSTKI MIERNICZE** z dekadowym układem oporów do pomiarów zwykłych i precyzyjnych.

3) **MOSTKI MIERNICZE** na prąd zmienny do pomiarów indukcyjności i pojemności.

4) **MOSTKI MIERNICZE** do pomiarów kablowych zwykłe oraz z zabezpieczeniem od prądów pełzających.

5) **OMOMIERZE WSKAZÓWKOWE** od 0.0001 do 1.000.000 omów.

JENERALNA REPREZENTACJA NA POLSKĘ

Inż. K. JASZEWSKI

Warszawa, ul Wspóln 65A. Telefon 795-83.

SŁUPY i MASZTY

sosnowe, impregnowane według sposobu D-ra Rüpinga, z pojemnością około 63 kg oleju węglano-smółcowego na 1 m³, w długościach od 7—18 metrów dostarczam w każdej ilości po cenach bardzo przystępnych.

Referencje Instytutu Państw. oraz naj-poważniejszych Przedsiębiorstw Krajowych i Zagranicznych do dyspozycji.

FRANCISZEK TALKE

Solec Kujawski, pow. Bydgoszcz

INŻYNIERÓW ELEKTRYKÓW

P O L E C A

S P O Ł E C Z N E B I U R O
P O Ś R E D N I C T W A P R A C Y

P R Z Y

■■■■■■■■■■ ZWIĄZKU ■■■■■■■■■■
INŻYNIERÓW-ELEKTRYKÓW

W A R S Z A W A, M O K O T O W S K A 40 — 3



PRZYCISK MIEJSKI
WSKAŹNIK ZAJĘTOŚCI
PRZYCISKI WYBIERAKA
DOMOWEGO
ZAPASOWA PŁYTKA DLA
DRUGIEGO WYBIERAKA
DOMOWEGO

ŚLĄSKA FABRYKA TELEFONÓW

JÓZEF PIENKA

WEŁNOWIEC - KATOWICE

TEL.: 889, 1060. ADRES TELEGR.: PIENKA-KATOWICE.

WYKONYWA:

APARATY I ŁĄCZNICE TELEFONICZNE WSZELKICH ROZMIARÓW. APARATY, DZWONKI I BRZĘCZYKI WODOSZCZELNE. ODGROMNIKI, BEZPIECZNIKI, SKRZYNIE KABLOWE, DZWONKI, TRANSFORMATORKI I PRZYCISKI.

INSTALACJE TELEFONICZNE WSZELKICH SYSTEMÓW. SYGNALIZACJE KOPALNIANE, KOLEJOWE, WODOCIĄGOWE, ALARMOWE, PRZECIWPÓŻAROWE I T. P.

PORCELANA ELEKTROTECHNICZNA

Montażowa: gniazda, wyłączniki, oprawki, bezpieczniki, armatury hermetyczne etc.

Instalacyjna: izolatory, rolki, tulejki, fajki rozetki etc.

Izolatory wysokiego napięcia do 35000 V.

poleca

G I E S C H E S. A.

FABRYKA PORCELANY

KATOWICE - BOGUCICE

PRZEGLĄD ELEKTROTECHNICZNY

d w u t y g o d n i k

organ STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW
POLSKICH z dodatkiem

PRZEGLĄDU RADJOTECHNICZNEGO
ogłaszanego staraniem
Sekcji Radjotechnicznej S. E. P.

Przeгляд Elektrotechniczny zawiera w każdym zeszycie, prócz artykułów następujące działy: Wiadomości Techniczne — Z dziedziny elektryfikacji — Szkolnictwo elektrotechniczne — Prawodawstwo i orzecznictwo sądów — Przemysł i Handel — Kronika — Bibliografia.

Przeгляд Elektrotechniczny skupia dokoła swej Redakcji najwybitniejsze siły polskiego świata elektrotechnicznego.

Przeгляд Elektrotechniczny jest niezbędny dla każdego elektryka, informując go o stanie obecnym elektrotechniki, elektryfikacji i przemysłu elektrycznego u nas i w krajach obcych.

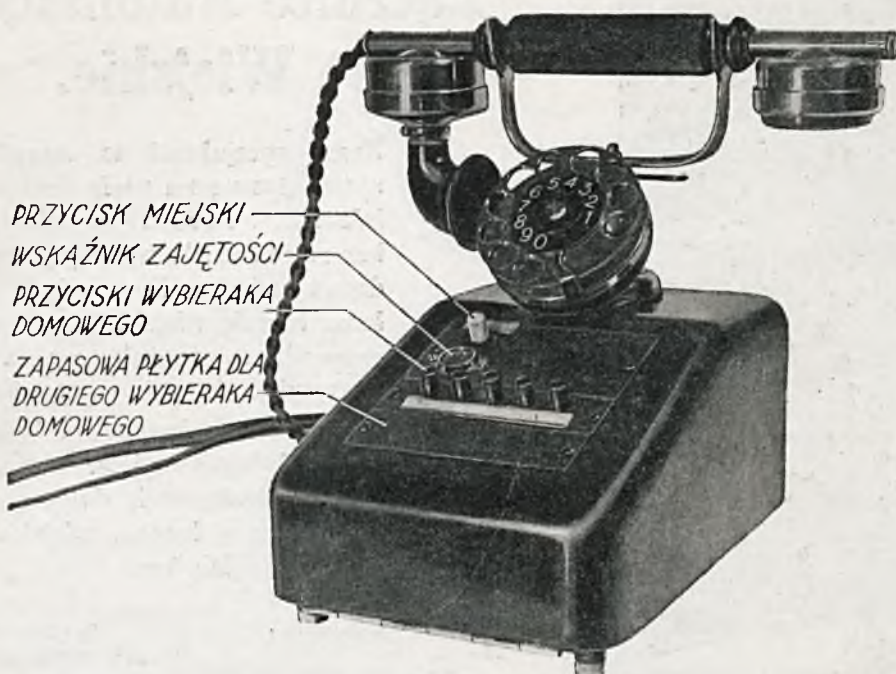
Przeгляд Elektrotechniczny zawiera również szereg cennych informacji dla kupców i przemysłowców.

Przeгляд Elektrotechniczny znakomicie nadaje się do zamieszczania w nim ogłoszeń, ponieważ dochodzi do wszystkich ośrodków elektrycznych kraju.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 5, tel. 690-23.

Warunki prenumeraty: przedpłata kwartalna 9 zł.
„ „ 10czna 36 zł.

Zeszyty okazowe bezpłatnie!



PRZYCISK MIEJSKI

WSKAŹNIK ZAJĘTOŚCI

PRZYCISKI WYBIERAKA
DOMOWEGO

ZAPASOWA PŁYTKA DLA
DRUGIEGO WYBIERAKA
DOMOWEGO

ŚLĄSKA FABRYKA TELEFONÓW

JÓZEF PIENTKA

WEŁNOWIEC - KATOWICE

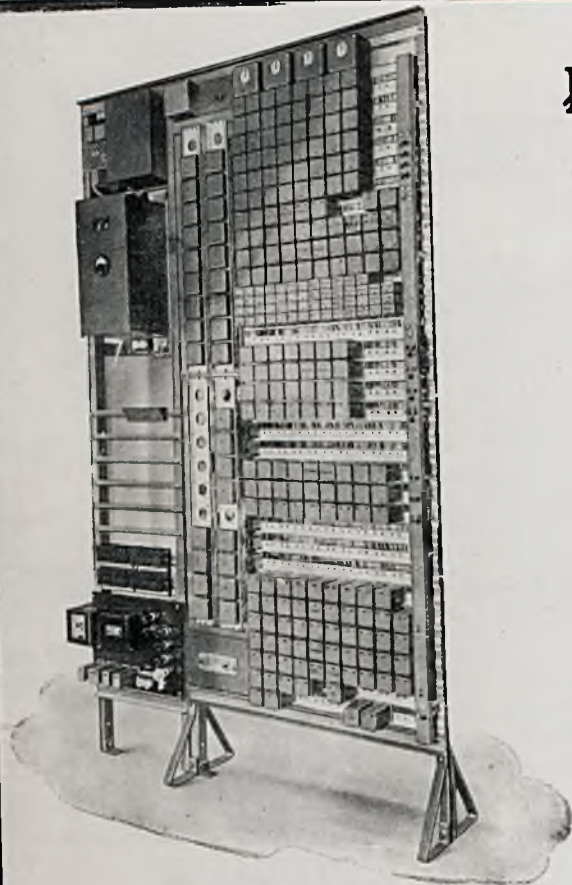
TEL.: 889, 1060. ADRES TELEGR.: PIENTKA-KATOWICE.

WYKONYWA:

APARATY I ŁĄCZNICE TELEFONICZNE WSZELKICH ROZMIARÓW. APARATY, DZWONKI I BRZĘCZYKI WODOSZCZELNE. ODGROMNIKI, BEZPIECZNIKI, SKRZYNIE KABLOWE, DZWONKI, TRANSFORMATORKI I PRZYCISKI.

INSTALACJE TELEFONICZNE WSZELKICH SYSTEMÓW. SYGNALIZACJE KOPALNIANE, KOLEJOWE, WODOCIĄGOWE, ALARMOWE, PRZECIWPOŻAROWE I T. P.

Łącznice Automacyjne Wiejskie.



Nasza specjalność to łącznice automatyczne na małe sieci telefoniczne. Łącznice te działają bez zarzutu i nie wymagają żadnego nadzoru. Pewność działania łącznic wiejskich Haslera przewyższa znacznie pewność wszystkich innych systemów.

Dostarczamy chętnie na żądanie dokładnych opisów wraz z danymi liczbowymi, dotyczącymi działania łącznic wiejskich Haslera.

Wytwórcy:

HASLER, S. A.

BERN

SZWAJCARJA.

Przedstawiciele:

TOW. TECHN.-HANDLOWE

„POLAM“ Sp. z o. o.

Warszawa,

Hoża 36. Tel. 727-64.

WIEJSKIE ŁĄCZNICE AUTOMATYCZNE
„HASLER“ NA 50-IU ABONENTÓW.

SŁUPY i MASZTY

sosnowe, impregnowane według sposobu D-ra Rüpinga, z pojemnością około 63 kg oleju węglano-smółcowego na 1 m³, w długościach od 7—18 metrów dostarczam w każdej ilości po cenach bardzo przystępnych.

Referencje Instytutu Państw. oraz najważniejszych Przedsiębiorstw Krajowych i Zagranicznych do dyspozycji.

FRANCISZEK TALKE

Solec Kujawski, pow. Bydgoszcz

W Y N I K K O N K U R S U

na Sztandar i znaczek pamiątkowy dla Państwowej Szkoły Teletechnicznej w Warszawie.

Sąd konkursowy stwierdził naogół niski poziom nadesłanych prac, przyczem żadna z nich nie rozwiązuje w całości zadania, wskutek czego nie przyznano wcale 1-ej nagrody.

Wyróżniono natomiast:

1) pracę z godłem „Membrana“ przyznając autorowi 2-gą nagrodę za licową stronę Sztandaru i dyskwalifikując drugą jego stronę z napisami. Autorem tej pracy jest Józef Jaworski z Warszawy.

2) pracę z godłem „SL“, przyznając au-

torowi 3-cią nagrodę za projekt znaczka z równoczesnym zdyskwalifikowaniem projektu na sztandar. Autorką tej pracy jest p. Stefania Ligasówna z Krakowa.

Na wypadek realizacji prac wyróżnionych, Sąd Konkursowy zastrzega sobie prawo wprowadzenia w nich zmian.

Prace nienagrodzone zwracane będą przez Szkołę w ciągu lutego; po upływie terminu Szkoła nie odpowiada za ich przechowanie.



ŚLĄSKA FABRYKA TELEFONÓW

JÓZEF PIENKA

WEŁNOWIEC - KATOWICE

TEL.: 889, 1060.

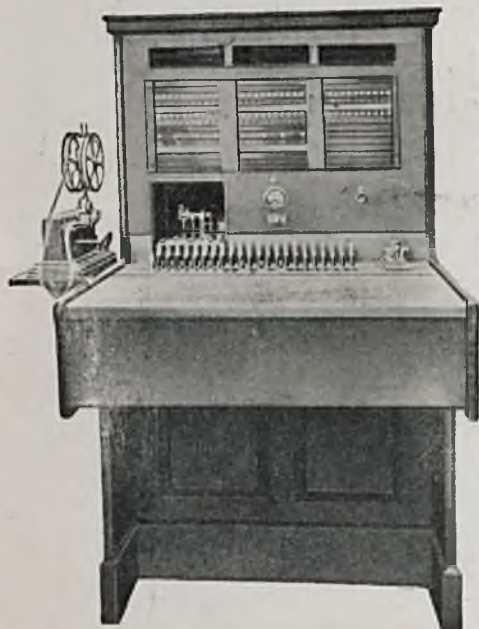
ADRES TELEGR.: PIENKA-KATOWICE.

WYKONYWA:

APARATY I ŁĄCZNICE TELEFONICZNE WSZELKICH ROZMIARÓW. APARATY, DZWONKI I BRZĘCZYKI WODO-SZCZELNE. ODGROMNIKI, BEZPIECZNIKI, SKRZYNIĘ KABLOWE, DZWONKI, TRANSFORMATORKI I PRZYCISKI.

INSTALACJE TELEFONICZNE WSZELKICH SYSTEMÓW. SYGNALIZACJE KOPALNIANE, KOLEJOWE, WODOCIĄGOWE, ALARMOWE, PRZECIWPOŻAROWE I T. P.

CENTRALNE PRZEŁĄCZNIKI TELEGRAFICZNE



ŁĄCZNIKA TELEGRAFICZNA NA 60 LINJI
I STANOWISK ROBOCZYCH.

Dzisiejsze wielkie stacje telegraficzne wyposaża się w przełączniki centralne. Zastosowanie ich umożliwia wprowadzenie znacznych oszczędności zarówno materiału jak i personelu oraz zapewnia lepszą obsługę telegraficzną.

Żądajcie naszych ofert.

Wytwórcy:
HASLER, S. A.
BERN
SZWAJCARJA.

Przedstawiciele:
TOW. TECHN.-HANDLOWE
„POLAM“ Sp. z o. o.
Warszawa,
Hoża 36. Tel. 727-64.

Administracja Przeglądu Teletechnicznego

podaje do wiadomości P.P. Prenumeratorów zamiejscowych, życzących nabyć oprawy do roczników r. 1928 i 1929, że oprawy te mogą być wysłane na żądanie, po cenie zł. 1.40 za okładkę, wraz z papierem podklejowym. Prenumeratorzy zaś warszawscy i z okolic Warszawy są proszeni o przysyłanie do Administracji Przeglądu Teletechnicznego swoich roczników z r. 1928, 1929 i 1930, które będą oprawione po cenie zł. 2.85 za rocznik, licząc za okładkę 1.40 i za zbroszowanie 1.45.

Administracja Przeglądu Teletechnicznego.

SŁUPY i MASZTY

sosnowe, impregnowane według sposobu D-ra Rüpinga, z pojemnością około 63 kg oleju węglano-smółcowego na 1 m³, w długościach od 7—18 metrów, dostarczam w każdej ilości po cenach bardzo przystępnych.

Referencje Instytutu Państw. oraz naj-
poważniejszych Przedsiębiorstw Krajowych
i Zagranicznych do dyspozycji.

FRANCISZEK TALKE

Solec Kujawski, pow. Bydgoszcz

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW

niniejszem ogłasza

PRZETARG OFERTOWY

na dostawę 90 000 szt. słupów teletechnicznych sosnowych cięcia zimowego 1931/32 r. według następującego ilościowego podziału na długości i wymiary średnic w ciemnym końcu, czyli wierzchołku:

o dłuę. 7 mt. i średn. w wierzch. od 14 do 16 cm. wł.	42.500	szt.
„ 8,5 „ „ „ „ 15 „ 18 „ „	45.000	„
„ 10 „ „ „ „ 16 „ 19 „ „	1.800	„
„ 12 „ „ „ „ 16 „ 20 „ „	700	„

Słupy winny być wyrobione z drzew nie uschniętych na pniu, lecz rosnących i ściętych w okresie zimowym od I.X 1931 r. do I.III 1932 r., winny być wyrobione z pierwszego odziomkowego kłoca drzewa i zawierać jego odziomek; winny być proste okrągłe, okorowane i całkowicie oczyszczone z tyka i miazgi; winny mieć wierzchołki zaciosane w kształcie daszka, lecz nie z ostrym szczytem, a z płaszczyną o szerokości od 3 do 4 cm., przyczem wysokość ukosu daszka winna wynosić, 10 cm., u dołu słupy winny być równo odpilowane.

Drewno powinno być zdrowe i nie okazywać następujących wad: większych pęknięć podłużnych lub kolistych; sęków martwych ze śladami zgnilizny (tabacznycy i zmurszałych); sęków martwych, których najmniejsza średnica przekracza 40 mm., sęków żywych, których najmniejsza średnica przekracza 60 mm., dziur po sękach, huby, zbutwienia, zasinienia, opanowania przez grzyby oraz stoczenia przez owady w postaci otworów w drewnie, natomiast nadżerki powierzchniowe są dopuszczalne.

Dostawa słupów loco wagon stacje załadowcze kolei normalnotorowej z załatwieniem wszelkich formalności ekspedycyjnych i uiszczeniem miejscowych opłat stacyjnych. Przesyłki będą nadawane za listami przewozowymi nieopłaconemi, czyli z zaliczeniem opłat przewozowych na odbiorców na stacjach wyładowczych.

Odbiór słupów jakościowo i ilościowo dokonywany będzie przez Komisję Odbiorcze Zarządu Poczty i Telegrafów na stacjach załadowczych, przyczem do jednorazowego odbioru winno być przygotowane nie mniej niż 300 sztuk.

Obliczanie masy drzewnej słupów będzie dokonywane z zastosowaniem tablic pomiarowych Kohlmana.

Termin dostawy całej partii słupów pięćmiesięczny, licząc od dnia zawarcia umowy, przyczem w ciągu każdego miesiąca winno być dostarczone nie mniej niż po 20% słupów każdego wymiaru długości.

Oferty należy nadsyłać do Ministerstwa Poczty i Telegrafów, Wydział 12, w zamkniętych i zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na dostawę słupów”.

Termin składania ofert do dnia 20 listopada r. b. do godz. 12-ej.

Oferty winny zawierać następujące dane: 1) jaką ilość słupów każdego wymiaru według długości oferent podejmuje się dostarczyć, 2) na których stacjach względnie w jakich rejonach dostawa będzie wykonywana, 3) zgodę na udzielenie Zarządowi Poczty i Telegrafów uprawnienie do wykonywania impregnacji przyjętych od oferenta słupów w miejscu ich dostawy oraz zobowiązanie się oferenta na przydział do tego celu placów o dostatecznej powierzchni, 4) zgodę na zagwarantowanie wyżej zastrzeżonych terminów dostawy przez uprawnienie Ministerstwa Poczty i Telegrafów do zakupu niedostarczonych na czas słupów z innego źródła, z zaliczeniem różnicy cen na rachunek oferenta i bez obowiązku stawiania go w zwłocę, a w razie odroczenia jakiegokolwiek terminu, dostawy — oferent zgadza się na potrącenie z kaucji bądź z rachunków za poczynione dostawy kary konwencjonalnej w wysokości 2% od umownej wartości niedostarczonej na dany termin partii słupów za każdy rozpoczęty tydzień, 5) ceny w zależności od rejonów dostawy za metr sześcienny słupów loco wagon stacja załadowcza kolei normalnotorowej wraz z kosztami nadania do ekspedycji, lecz bez kosztów przewoźnego, oraz warjant teje ceny w razie otrzymania zamówienia tylko na część zaoficerowanej ilości słupów.

W razie przetrzymania słupów przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów w miejscu dostawy celem ich zaimpregnowania na placu oferenta, termin dostawy będzie liczony nie od dnia załadowania do wagonów słupów impregnowanych, lecz od dnia komisyjnego odbioru słupów surowych.

Jeżeli po zakończeniu całkowitej dostawy słupów będą one przetrzymane w miejscach dostawy celem impregnacji, wówczas M. P. i T. przejmie na siebie dzierżawę placów od kolei państwowych.

Oferty można składać na całość lub część dostawy.

Przystępujący do przetargu obowiązani są złożyć wadium w wysokości 5% od sumy ofertowej, przyjmując za podstawę do obliczenia tej sumy: a) przy oferowaniu całej dostawy, — że masa drzewna (miąższość) wszystkich słupów wynosi 20 000 metrów sześciennych i b) przy oferowaniu częściowej dostawy, — że na jeden metr sześcienny wypada średnio 4,5 słupa.

Wadium w gotówce należy wpłacić do P. K. O. na konto czekowe Ministerstwa Poczty i Telegrafów Nr. 30 027, zaś wadium w papierach wartościowych — złożyć do Centralnej lub Grodzkiej Kasy Skarbowej w Warszawie. Pokwitowanie za złożone wadium należy dołączyć do oferty.

Oferent, cofający się przed ukończeniem rozprawy ofertowej traci złożone wadium na rzecz Skarbu. Po przyjęciu oferty będzie sporządzona umowa na dostawę, przyczem wadium będzie zatrzymane już w postaci kaucji, aż do całkowitego zakończenia dostawy. Opłatę stemplową uiszcza w całości dostawca.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów zastrzega sobie prawo:

- 1) wyboru ofert bez względu na cenę i inne warunki,
- 2) wydania zamówienia na część całej oferowanej ilości słupów,
- 3) przeniesienia dnia przetargu na inną datę i
- 4) unieważnienia przetargu.

tylko **36 zł.**

kosztuje
barowa lampa
prostownicza

PV475



Wjedn. Fabr.
Żarówek s.a.

Warszawa
ul. Nowowiejska 113

TUNGSRAM

ZAKŁADY AKUMULATOROWE

Systemu „TUDOR“ Sp. Akc.

Z. A. T.

WARSZAWA, UL. ŻŁOTA 35.

Skrytka Poczta 298.

TELEFONY: 721-74, 617-45, 404-94, 329-46.

ODDZIAŁY:

BYDGOSZCZ

KATOWICE

LWÓW

POZNAŃ

FABRYKA W PIASTOWIE st. Kol. PRUSZKÓW

Akumulatory do łącznic telefonicznych ręcznych i automatycznych

Akumulatory do zasilania aparatów telegraficznych szybko działających

Akumulatory do przyrządów pomiarowych teletechnicznych

Do naszych czytelników:

Administracja „Przeglądu Teletechnicznego”
przystępując do zamówienia

okładek do rocznika 1931

podaje do wiadomości co następuje:

Cena okładki, wykonanej, jak w roku ubiegłym z angielskiego płótna brązowego ze złożonemi napisami, pozostała bez zmiany i wynosi:

1 zł. 40 gr.

Należność za okładki należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 16841; przy-
czem prenumeratorzy zbiorowi (Dyrekcje P. i T. Zarządy Techniczne, Nadzory
Techn. Urzędy pocztowe, Urzędy Telegraficzne) winni przesłać równocześnie listę
pracowników, za których kwota została wniesiona. Od prenumeratorów pojedyn-
czych, otrzymujących „Przegląd” oddzielnie (w kopertach), zbędne jest specjalne
zgłoszenie w drodze korespondencji — wystarczy wpłata na P. K. O. z adnotacją
na odwrocie blankietu nadawczego: „wpłata za okładkę do rocznika 1931”.

Tak niską cenę za okładkę da się stosować tylko przy dużej ilości zamó-
wionych okładek.

Wobec tego, że Administracja przed udzieleniem zamówienia na wykonanie
okładek musi posiadać już znaczną większość zapotrzebowań — ustala się termin
na wpłacanie należności za okładki: najpóźniej do dnia 15 grudnia b. r.

Dla prenumeratorów warszawskich Administracja zorganizuje oprawianie
roczników — dlatego też okładki tej grupie prenumeratorów oddzielnie dostarczone
nie będą.

Prenumeratorzy zamieszkali w Warszawie proszeni są o dostarczenie do
Administracji rocznych kompletów „Przeglądu” i o- wpłacenie kwoty zł. 2 gr. 85
tytułem należności za okładkę (1 zł. 40 gr.) i oprawienie rocznika (1 zł. 45).

Po upływie 2-ch tygodni od dnia dostarczenia kompletu „Przeglądu” i wnie-
sienia należności — oprawione roczniki będą do odebrania w Administracji.

UWAGA: Członkowie Stowarzyszenia Teletechników Polskich nie wnoszą żadnych
opłat ani za okładki ani za oprawienie rocznika.

Koszt okładki i oprawy będzie uwzględniony przy pobieraniu
składek członkowskich.

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW

niniejszem ogłasza

PRZETARG OFERTOWY

na nasycenie 90 000 szt. słupów telegraficznych sosnowych w/g następującego ilościowego podziału na długości:

o długości 7 metrów około	42.500 sztuk
„ „ 8,5 „ „	45.000 „
„ „ 10 „ „	1.800 „
„ „ 12 „ „	700 „

Warunki przetargu:

a) oferować można nasycenie olejem smołowcowym w/g oszczędnościowego sposobu Rüpinga oraz kobranem w/g sposobu Kobra;

b) słupy przeznaczone do nasycenia olejem smołowcowym — Zarząd Poczty i Telegrafów dostarczy do nasycalni w okresie od dnia 15 grudnia r. b. do dnia 1 czerwca 1932 r. nasycanie kobranem ma być wykonane w miejscach zakupu słupów surowych partjami nie mniej, niż 300 szt. w jednym punkcie;

c) przesyłki wagonowe słupów surowych będą nadsyłane do nasycalni za listami przewozowymi nieopłaconymi, przyczem Zarząd nasycalni obowiązany będzie wykupywać te przesyłki od kolei za późniejszym zwrotem należności przez Zarząd Poczty i Telegrafów bądź w okresach dwutygodniowych lub też za każde 20 wagonów;

d) nasycenie całej, objętej umową, partji słupów sposobem Rüpinga i zwrotna ich ekspedycja koleją do miejsc przeznaczenia według wskazań ekspedycyjnych Zarządu Poczty i Telegrafów winna być zakończona najpóźniej do dnia 1 sierpnia 1932 r. w/g następującego rozplanowania: od dnia zawarcia umowy do dnia 1 maja nie mniej, niż 25%, a następnie każdego miesiąca również nie mniej, niż po 25%.

f) nasycenie całej, objętej umową, partji słupów sposobem Kobra winno być wykonane najpóźniej do dnia 1 lipca 1932 r. w/g następującego rozplanowania: od dnia zawarcia umowy do dnia 1 kwietnia nie mniej, niż 25%, a następnie każdego miesiąca również nie mniej, niż po 25%; ekspedycję słupów po nasyceniu załatwi Zarząd Poczty i Telegrafów;

g) po wyekspedjowaniu przez nasycalnię każdego wagonu słupów nasasyconych, Zarząd nasycalni będzie obowiązany tegoż dnia zawiadomić o tem pisemnie odbiorcę ładunku, wskazując w zawiadomieniu datę ekspedycji, numer wagonu oraz ilość załadowanych słupów każdego wymiaru długości;

h) w razie nienasycenia i nierozesłania na czas minimalnych ilości słupów w/g planu, podanego w punktach „e” (dla sposobu Rüpinga) i „f” (dla sposobu Kobra), przewiduje się kary konwencjonalne w wysokości dziesięć groszy od słupa za każdy dzień opóźnienia.

1) zawarcie umowy będzie uzależnione od złożenia kaucji w wysokości pięć procent od sumy umownej oraz od udzielenia conajmniej piętnastoletniej gwarancji za wytrzymałość przeciw gniciu wszystkich nasasyconych słupów; fundusz gwarancyjny ma wynosić conajmniej dwa procent od sumy rachunków za nasycenie przyczem potrącenia będą dokonywane przy wypłacie należności.

Oferty winny zawierać następujące dane:

1) jaką ilość słupów oferent podejmuje się nasycić, czy całą przetargową partję 90 000 szt., czy też część tylko,

2) którym z wymienionych w punkcie „a” sposobów oferent chce nasycać słupy, przyczem przy oferowaniu sposobu Rüpinga należy wymienić jednocześnie nazwy nasycalni w/g nazw miejscowości, w których się znajdują, oraz ilości słupów, jakie mogą być przez każdą z nich nasasycone;

3) czy oferent akceptuje wszystkie podane w punktach „b—i” warunki Ministerstwa, czy też ma co do nich jakie zastrzeżenia;

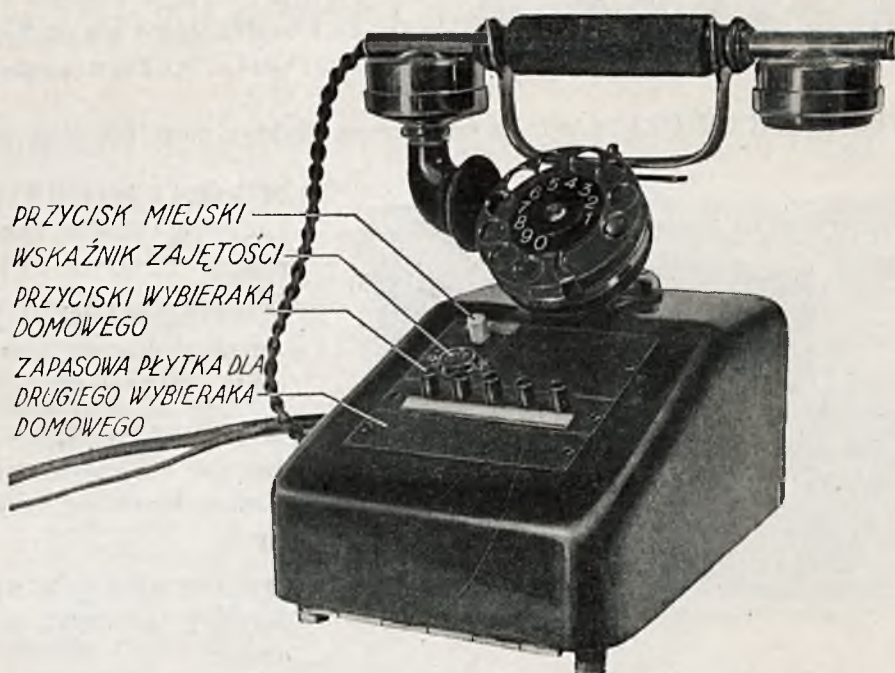
4) ceny dla każdej nasycalni oddzielnie, jak również oddzielnie dla pełnego i częściowego nasasykania sposobem Kobra, licząc tylko za samo nasycenie od jednego metra sześciennego słupów;

5) sumę kosztów ubocznych, obliczoną także od jednego metra sześciennego słupów, za następujące czynności: wykupywanie od kolei ładunków słupów surowych i uiszczenie za te ładunki miejscowych opłat kolejowych, za wyładowanie słupów z wagonów, za układanie ich w stosy, suszenie i ważenie przed nasasykaniem za ponowne ważenie i suszenie po nasasykaniu, za cechowanie znaczkami firmowymi nasycalni i przekładanie w czasie komisijnego odbioru, oraz za załadowanie do wagonów i załatwienie wszelkich formalności ekspedycyjnych łącznie z uiszczeniem miejscowych opłat kolejowych.

Oferty należy nadsyłać do Ministerstwa Poczty i Telegrafów, Wydział 12, w zamkniętych i załakowanych kopertach z napisem: „Oferta na nasycenie słupów”.

Termin składania ofert do dnia 27 listopada r. b. do godz. 12-ej.

Ministerstwo zastrzega sobie prawo: 1) wyboru oferty bez względu na cenę i inne warunki, 2) podziału zamówienia między kilku oferentów, 3) przeniesienia dnia przetargu na inną datę i 4) unieważnienia przetargu.



PRZYCISK MIEJSKI
WSKAŹNIK ZAJĘTOŚCI
PRZYCISKI WYBIERAKA
DOMOWEGO
ZAPASOWA PŁYTKA DLA
DRUGIEGO WYBIERAKA
DOMOWEGO

ŚLĄSKA FABRYKA TELEFONÓW

JÓZEF PIENTKA

WEŁNOWIEC - KATOWICE

TEL.: 889, 1060. ADRES TELEGR.: PIENTKA-KATOWICE.

WYKONYWA:

APARATY I ŁĄCZNICE TELEFONICZNE WSZELKICH ROZMIARÓW. APARATY, DZWONKI I BRZĘCZYKI WODO-SZCZELNE. ODGROMNIKI, BEZPIECZNIKI, SKRZYNIE KABLOWE, DZWONKI, TRANSFORMATORKI I PRZYCISKI.

INSTALACJE TELEFONICZNE WSZELKICH SYSTEMÓW. SYGNALIZACJE KOPALNIANE, KOLEJOWE, WODOCIĄGOWE, ALARMOWE, PRZECIWPÓŻAROWE I T. P.

NORMA

INSTRUMENTEN - FABRIK
BONWITT & Co
Wien, XI Fickeysstr. 11

1) MOSTKI MIERNICZE z drutem mierniczym zwykłym oraz 10-krotnie wydłużonym.



2) MOSTKI MIERNICZE z dekadowym układem oporów do pomiarów zwykłych i precyzyjnych.

3) MOSTKI MIERNICZE na prąd zmienny do pomiarów indukcyjności i pojemności.

4) MOSTKI MIERNICZE do pomiarów kablowych zwykle oraz z zabezpieczeniem od prądów pełzających.

5) OMOMIERZE WSKAZÓWKOWE od 0.0001 do 1.000.000 omów.

JENERALNA REPREZENTACJA NA POLSKE

Inż. K. JASZEWSKI

Warszawa, ul Wspólna 65A. Telefon 795-83.



Fabryka w Ozarowie.

POLSKIE FABRYKI KABLI I WALCOWNIE MIEDZI

SPÓŁKA AKCYJNA

KABLE DLA SILNYCH I SŁABYCH PRĄDÓW
PRZEWODY ELEKTRYCZNE WSZELKIEGO RODZAJU
DRUTY I LINKI Z MIEDZI ELEKTROLITYCZNEJ
DRUTY NAWOJOWE
MASY KABLOWE

BIURO:

WARSZAWA, UL. KOSZYKOWA Nr. 6

Telefony: Sekret. 8.91-85
Sprzed. 8.64-63
Rachuba 8.64-69

FABRYKI:

w OZAROWIE, woj. Warszawskie
w RUDZIE PABJANICKIEJ, woj. Łódzkie

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

SIENKIEWICZA 10

TEL.: 315-77, 422-23, 610-26

KWESTJONARJUSZ

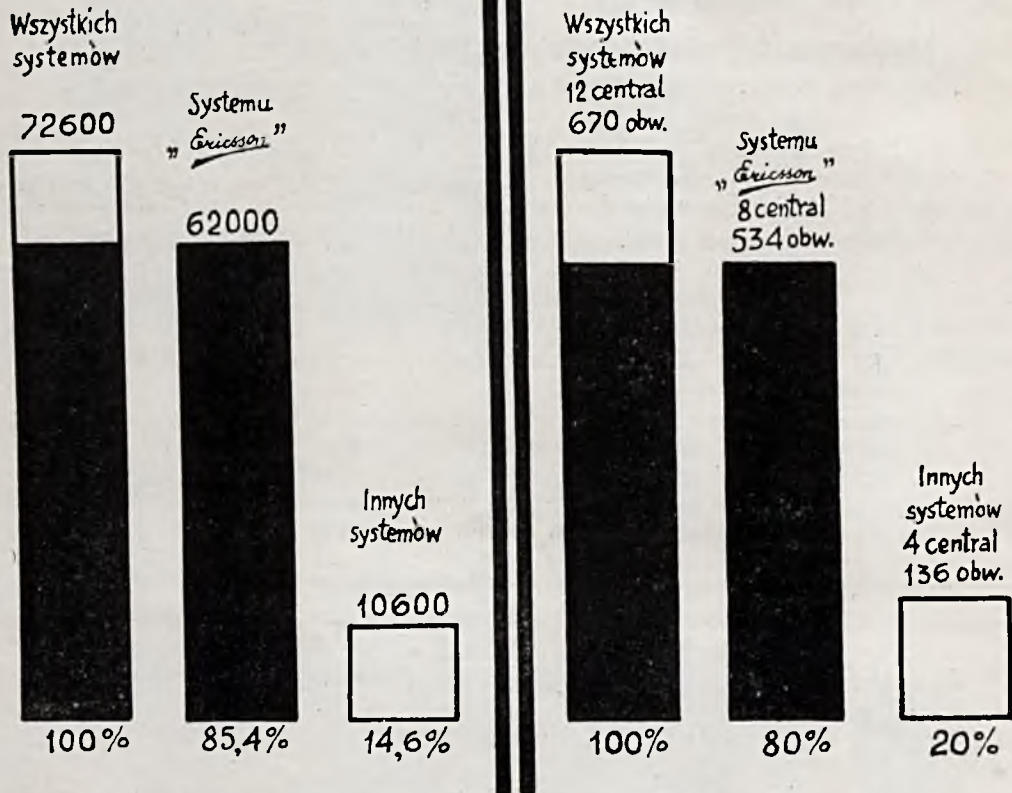
pomocny przy projektowaniu centrali telegraficznej, obsługującej
aparty telegraficzne z k l a w i a t u r ą maszyny do pisania.

- 1) Przepuszczalna ilość aparatów abonenckich
 - a) Stan początkowy
 - b) Ostateczna rozbudowa
- 2) Długość linii od poszczególnych aparatów do centrali
 - a) Średnio
 - b) Największa odległość
 - c) Ilość linii długich i krótkich
- 3) Typ i średnica linii przeznaczonych do połączenia poszczególnych aparatów z centralą.
- 4) Jakie największe napięcie i natężenie prądu jest dopuszczalne na powyższych liniach.
Czy możliwe jest zastosowanie prądu o natężeniu 60 miliamperów przy napięciu 120 woltów?
 - a) Czy jako linję abon. można zastosować pojedynczy drut z powrotem przez ziemię?
 - b) Czy linja musi być dwuprzewodowa?
 - c) Czy przy dłuższych liniach można użyć oba druty linii, połączone równolegle jako jednego a ziemi jako drugiego przewodu?
- 5) Jakie napięcie i rodzaj prądu silnego (stały czy zmienny) są do dyspozycji dla:
 - a) aparatu abon.
 - b) centrali
- 5) Informacje dotyczące przewidywanego ruchu telegraficznego:
 - a) przypuszczalna ilość depech przypadająca na 1 linję w ciągu godzin silnego ruchu
 - b) przypuszczalny czas nadawania jednej depechy.
- 7) Czy wymagalny jest specjalny rodzaj ruchu np.
 - a) przy pomocy urządzenia do radjotransmisji względnie do jednoczesnego nadawania na całą grupę linii.
 - b) do policji lub straży ogniowej
- 8) O ile przewidziany jest ruch międzymiastowy (dalekos.) należy podać:
 - a) ilość linii międzymiastowych na których abonenci danej centrali mają nadać depeche
 - b) Długość i średnicę tych linii oraz rodzaj systemu telegraficznego (simultan, duplex, wielokrotny i t. p.
- 9) Czy centrala ma posiadać t. zw. punkt koncentracyjny do zebrania i rozsyłania depech od i do prywatnych odbiorców wzgl. oddziałów; jeżeli tak, ile należy przewidzieć stanowisk roboczych nadawczych a ile odbiorczych?
- 10) Jakie typy aparatów będą zastosowane u abonentów:
 - a) Teletyp
 - b) Teleprinter Krida
 - c) Aparat drukujący na taśmie papierowej
 - d) Aparat drukujący na kartce papierowej i t. d.

OBECNY STAN W POLSCE

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
CENTRAL
MIĘDZYMIASTOWYCH
OD 1919 ROKU



Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPOŁKA ELEKTRYCZNA

WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Za przewóz słupów koleją normalnotorową od stacji załadowniczych, jako punktów składowych dostawcy, do stacji wyładowniczych, wskazanych przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, dostawcy będą zwrócone rzeczywiste koszty przewozu kolejowego słupów przyjętych. Odbiór słupów jakościowo i ilościowo dokonywany będzie w punktach składowych Ministerstwa Poczty i Telegrafów przez Komisje Odbiorcze tegoż Ministerstwa w obecności przedstawiciela dostawcy.

Termin dostawy pięciomiesięczny, licząc od dnia zawarcia umowy, przy czym w ciągu każdego miesiąca do każdego punktu składowego Ministerstwa Poczty i Telegrafów winno być dostarczone nie mniej jak po 20% słupów każdego wymiaru.

Oferty należy nadsyłać do Ministerstwa Poczty i Telegrafów, Wydział IX, w zamkniętych i zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta na dostawę słupów”. **Termin składania ofert do dnia 9 lutego r. b. do godz. 12-ej.**

Oferty winny zawierać następujące dane: 1) cenę za metr sześcienny słupów loco wagon, stacja załadownicza kolei normalnotorowej, 2) nazwy stacji kolejowych, z których dostawa będzie wykonywana, 3) zgodę na ekspedycję słupów koleją, na własne ryzyko, do punktów składowych Ministerstwa Poczty i Telegrafów oraz na odbiór słupów w tych punktach, 4) zgodę na zagwarantowanie dostawy zastrzeżonych wyżej minimalnych ilości słupów w okresach miesięcznych, przez upoważnienie Ministerstwa Poczty i Telegrafów do zakupu niedostarczonych na czas słupów z innego źródła z zaliczeniem różnicy cen na rachunek oferenta i bez obowiązku stawiania go w zwłoce.

Oferty można składać na całość lub część dostawy. Przy oferowaniu częściowej dostawy należy wymienić ilości oferowanych słupów w/g poszczególnych wymiarów.

Przystępujący do przetargu obowiązani są złożyć wadium w wysokości 5% od sumy ofertowej, przyjmując za podstawę przy obliczaniu tej sumy: a) przy oferowaniu całej dostawy,—że miąższość wszystkich słupów wynosi 26.000 metrów sześciennych i b) przy oferowaniu częściowej dostawy,—że na jeden metr sześcienny wypada średnio 4,2 słupa.

Wadium w gotówce należy wpłacić do P.K.O. na konto czekowe Ministerstwa Poczty i Telegrafów Nr. 30.027, a w papierach wartościowych — złożyć do Centralnej Kasy skarbowej lub do Grodzkiej Kasy Skarbowej w Warszawie. Pokwitowanie na złożone wadium należy dołączyć do oferty. Oferent, cofający się przed ukończeniem rozprawy ofertowej, traci złożone wadium. Po przyjęciu oferty będzie sporządzona umowa na dostawę, przy czym wadium będzie zatrzymane już w postaci kaucji aż do całkowitego zakończenia dostawy.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów zastrzega sobie prawo: 1) wyboru ofert bez względu na cenę i inne warunki, 2) przeniesienie dnia przetargu na inną datę, 3) unieważnienia przetargu.



Wiecznie trwały
PROSTOWNIK metalowy

do **ciągłego** ładowania baterji akumulatorów,

który:



o b s ł u g i

nie wymaga,

bezpieczeństwo

zupelne zapewnia,

k o s z t ó w

utrzymania

nie wywołuje,

s p r a w n o ś ć

bardzo wysoką posiada.

Prostownik do ładowania baterji 24 w. prądem 0,1 Amp.

poleca

Ericsson

Polska Akcyjna Spółka Elektryczna

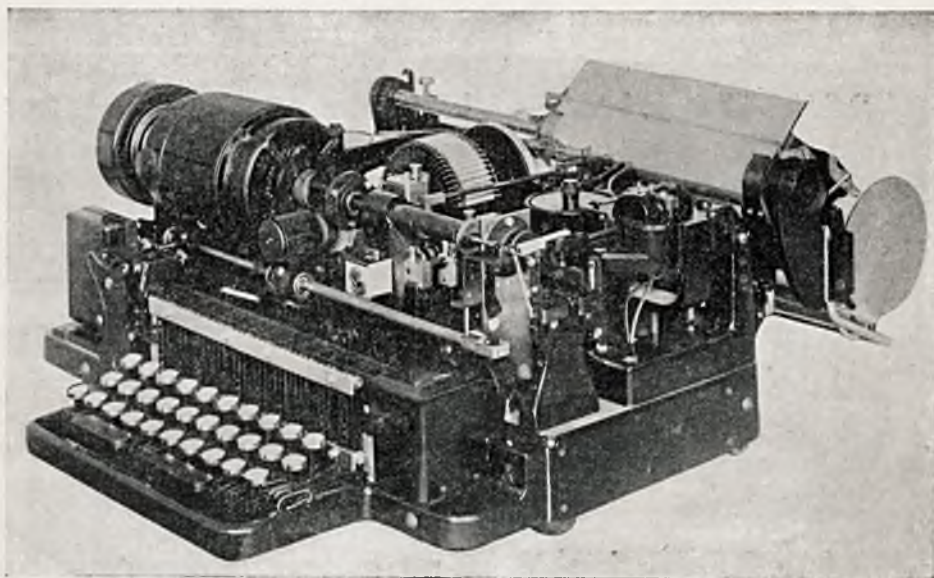
ŁÓDŹ,
Piotrkowska Nr. 79.

WARSZAWA,
Al. Ujazdowskie Nr. 47.

Standard Electric Company w Polsce
WARSZAWA

Sienkiewicza 10.

Tel. 315-77, 422-23, 610-26.



Nowy dalekopis firmy Krid (Creed) model 7-A.

Dalekopis ten, nadaw-
czo-odbiorczy, drukują-
cy depeszę na kartce
papieru

==== jest nową poważ-
ną zdobyczą techniki
w dziedzinie telegrafji.

P O L S K A
Akcyjna Spółka Elektryczna

Ericsson

WARSZAWA, Al. Ujazdowskie 47, tel. 102 i 115
ODDZIAŁ w ŁODZI, ul. Piotrkowska 79, tel. 51.

P O L E C A :

ŁĄCZNICE i APARATY TELEFONICZNE najnow-
szych systemów zwykle i automatyczne.

URZĄDZENIA TELEFONICZNE wszelkich sy-
stemów

SYGNALIZACJE: kolejową, przeciwpożarową, wo-
dociągową, alarmową, hotelową

ZEGARY elektryczne i kontrolne

AKUMULATORY żelazo-niklowe „NIFE” dla wszel-
kich celów

KABLE telefoniczne obołowione i opancerzone

PRZEWODNIKI gołe i izolowane, krzemobronzowe
i HACKETAL

DRUTY DZWONKOWE, nawojowe i cewkowe. Ma-
terjały instalacyjne dla prądów słabych.

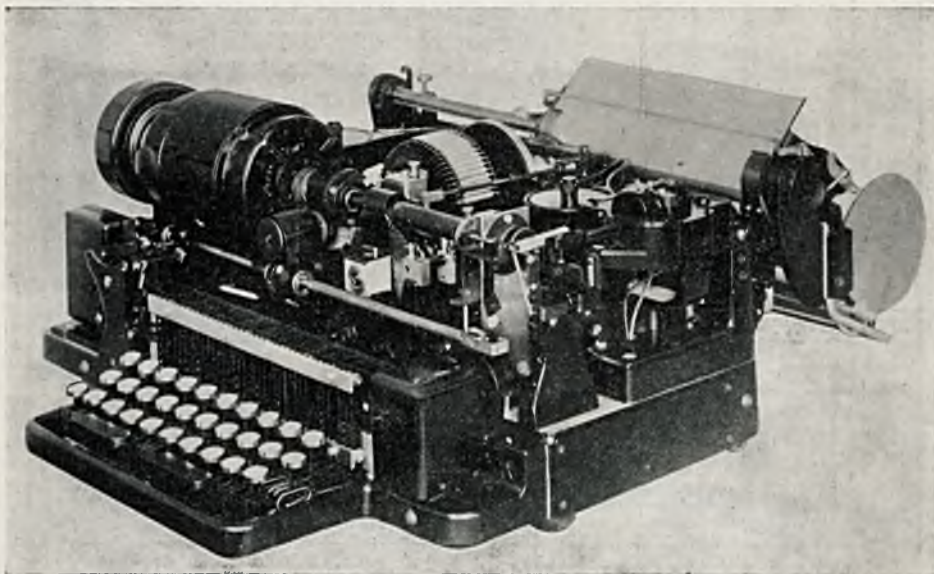
PROJEKTY, KOSZTORYSY I OFERTY NA ŻĄDANIE.

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

Sienkiewicza 10.

Tet. 315-77, 422-23, 610-26.



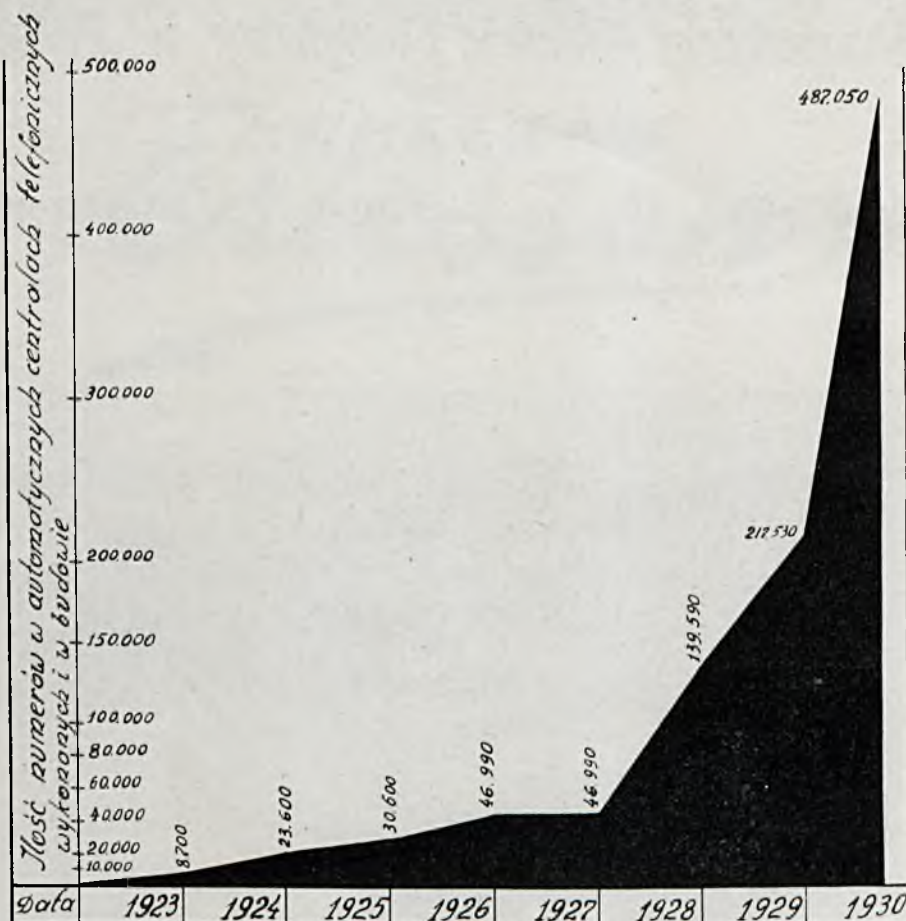
Nowy dalekopis firmy Crid (Creed) model 7-A.

Dalekopis ten, nadaw-
czo-odbiorczy, drukują-
cy depezę na kartce
papieru =====

===== jest nową poważ-
ną zdobyczą techniki
w dziedzinie telegrafji.

System automatycznych telefonów „ERICSSONA“

w ustawicznym rozwoju!



Rozwój telefonów systemu automatycznego „Ericssona”
od roku 1923 do dnia 1 października 1930 roku

Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

SIENKIEWICZA 10

TEL.: 315-77, 422-23, 610-26

JAKIE DANE NALEŻYĆ ZEBRAĆ PRZY PROJEKTOWANIU URZĄDZENIA TELEFONICZNEGO PRĄDAMI WIELKIEJ CZĘSTOTLIWOŚCI NA PRZEWODACH?

- 1) Ile dodatkowych obwodów projektuje się:
 - a) obecnie
 - b) w najbliższej przyszłościmiędzy danymi stacjami i jaka jest odległość tych stacji od siebie.
- 2) Dla którego z poniżej wymienionych typów połączenia ma służyć system wysokiej częstotliwości:
 - a) Połączenie czasowe (urządzone tylko w razie potrzeby) do abonentów miejscowych.
 - b) Połączenie czasowe (jak wyżej) z inną linią MM.
 - c) Połączenie jak b) lecz przez wzmacniak sznurowy.
 - d) Połączenie stałe z innym odwodem MM. 2—lub 4-o przewodowym.
- 3) Linię MM. należy podzielić na odcinki różniące się od siebie pod względem budowy i własności fizycznych i oznaczyć dokładnie długość każdego odcinka.
- 4) Należy podać szczegóły dotyczące każdego odcinka w następujący sposób:
 - a) **Odcinek kablowy:** Średnica przewodu i elektryczne dane kabla. Szczegóły dotyczące izolacji kabla. Budowa parowa czy czwórkowa. Czy pupinizowany; jeżeli tak, podać typ i dane elektr. cewek i długość odcinków pupinizacyjnych. Czy można odcinek kablowy zastąpić przez linię napowietrzną.
 - b) **Odcinek napowietrzny:** Podać średnicę, materiał i oporność/km wszystkich przewodów. Podać szkic trasy przewodów t. zn. odstępy poziome i pionowe między wsporami izolatorów i między przewodami; zbadać czy odstępy te są zachowane wzdłuż trasy. Podać, które przewody są przeznaczone dla prądów wielkiej częstotliwości i czy one tworzą część obwodu kombinowanego.
- 5) Czy są w pobliżu linie prądu silnego a szczególnie wysokiego napięcia?
- 6) Czy są w pobliżu silne radjostacje nadawcze o długości fali 11,000 m lub więcej?
- 7) Czy na projektowanej linii są lub będą załączone wzmacniaki telefoniczne; jeżeli tak, podać ich rozmieszczenie.
- 8) Czy na jakimkolwiek odcinku projektowanej linii pracuje telegraf? Jeżeli tak, należy podać opis i rozmieszczenie urządzeń telegraficznych.
- 9) Jakie urządzenia zasilające są do dyspozycji na stacjach?
 - a) Bateria akumulatorów o napięciu 24 lub 48 V.; na jaki odbiór prądu pozwala wolna jeszcze pojemność baterji?
 - b) Bateria akumulatorów o napięciu 130 V.
 - c) Źródło prądu sygnal. o częstotliwości 16—20 ~.
 - d) Jeżeli jedno z trzech powyżej podanych źródeł energii należy dopiero zainstalować, jakie są na miejscu środki do napędu prądnic (sieć prądu silnego, silnik spalinowy etc.)?
- 10) Czy w stacjach istnieją urządzenia do badania i kontroli linii MM.?

OBECNY STAN W POLSCE

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
CENTRAL
MIĘDZYMIASTOWYCH
OD 1919 ROKU

Wszystkich
systemów

72600



Systemu
"Ericsson"

62000



Innych
systemów

10600



Wszystkich
systemów
12 central
670 obw.



Systemu
"Ericsson"
8 central
534 obw.



Innych
systemów
4 central
136 obw.



Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51

Standard Electric Company w Polsce

WARSZAWA

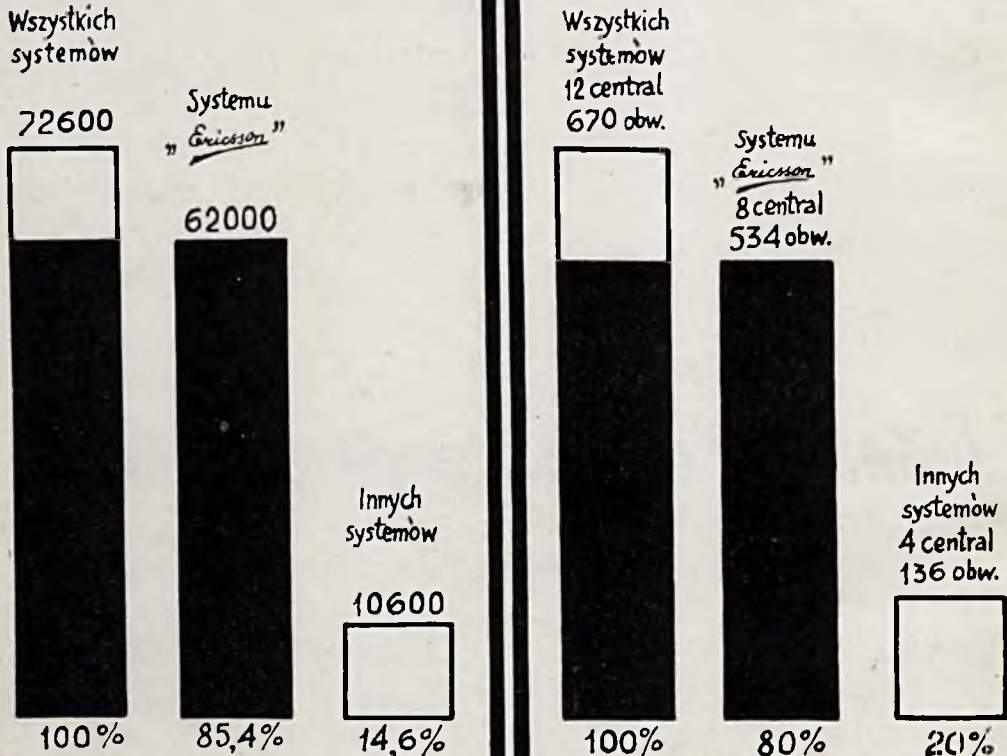
SIENKIEWICZA 10

TEL.: 315-77, 422-23, 610-26

OBECNY STAN W POLSCE

LINJI W CENTRALACH
TELEFON. SYSTEMU
AUTOMATYCZNEGO
W UŻYCIU I BUDOWIE

NOWOCZESNYCH
CENTRAL
MIĘDZYMIASTOWYCH
OD 1919 ROKU



Ericsson

POLSKA AKCYJNA SPÓŁKA ELEKTRYCZNA

WARSZAWA, AL. UJAZDOWSKIE 47, TEL. 881-02, 881-15, 881-73
ODDZIAŁ W ŁODZI: UL. PIOTRKOWSKA 79, TEL. 100-51